

Analýza daňových reforem v České republice se zaměřením na daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti

Karolína Škubalová

Bakalářská práce
2024

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav financí a účetnictví

Akademický rok: 2023/2024

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: Karolína Škubalová
Osobní číslo: M21284
Studijní program: B0411P050002 Účetnictví a daně
Forma studia: Prezenční
Téma práce: Analýza daňových reforem v České republice se zaměřením na daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti

Zásady pro vypracování

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Na základě průzkumu literárních pramenů zpracujte teoretické poznatky vztahující se k daňovým reformám daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti v České republice.

II. Praktická část

- Provedte analýzu daňových reforem daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti v České republice.
- Vyhodnoťte vliv daňových reforem na efektivní sazbu daně fyzických osob.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: **cca 40 stran**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

ALVARADO, Mery; COTRUT, Madalina; DE LILLO, Francesco; GERZOVA, Larisa a MORALES, Teresa. *European Tax Handbook 2020*. 31st edition. Amsterdam: IBFD, 2020. ISBN 978-90-8722-601-5.
KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*. 7. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2018. ISBN 978-80-7598-165-3.
MARKOVÁ, Hana. *Daňové zákony 2023: úplná znění platná k 1. 1. 2023*. 34. vydání. Praha: Grada, 2023. ISBN 978-80-271-0023-1.
PTÁČKOVÁ MÍSAŘOVÁ, Petra a OTAVOVÁ, Milena. *Daň z příjmů srozumitelně*. 2. aktualizované vydání. Ostrava: Key Publishing, 2018. ISBN 978-80-7418-295-2.
VANČUROVÁ, Alena a ZÍDKOVÁ, Helena. *Daňový systém ČR 2022*. 16. aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2022. ISBN 978-80-7676-362-3.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Pavlína Kirschnerová, Ph.D.**
Ústav financí a účetnictví

Datum zadání bakalářské práce: **28. června 2024**
Termín odevzdání bakalářské práce: **5. srpna 2024**

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

1. že jsem na diplomové/bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
2. že odevzdaná verze diplomové/bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně

Jméno a příjmení: Karolína Škubalová

.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Daňový systém v České republice se neustále mění. Tato bakalářská práce si klade za cíl analyzovat daňové reformy daně z příjmů fyzických osob a zhodnotit jejich vliv na efektivní sazbu daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti. Analýza legislativních změn je provedena pomocí modelových příkladů, ve kterých je vypočítána efektivní sazba daně čtyř modelových poplatníků v letech, ve kterých došlo k nejvýznamnějším legislativním změnám, tj. 2005, 2006, 2008, 2015 a 2024. V závěru práce je provedeno závěrečné shrnutí, ze kterého vyplývá, že legislativní změny daně z příjmů fyzických osob měly na poplatníky převážně pozitivní vliv – jejich efektivní sazba daně z příjmů v průběhu let klesala.

Klíčová slova: daň z příjmů fyzických osob, daňová reforma, efektivní sazba daně, základ daně, slevy na dani

ABSTRACT

The tax system in the Czech Republic is constantly changing. This bachelor's thesis aims to analyze the tax reforms of the income tax of natural persons and evaluate their effect on the effective tax rate on the income of natural persons from dependent activities. The analysis of legislative changes is carried out using model examples, in which the effective tax rate of four model taxpayers is calculated in the years in which the most significant legislative changes took place, i.e. 2005, 2006, 2008, 2015 and 2024. At the end of the thesis, a final summary is made, from which it follows that the legislative changes in personal income tax had a positive effect - their effective income tax rate decreased over the years.

Keywords: personal income tax, tax reform, effective tax rate, tax base, tax relief

Tímto bych ráda poděkovala vedoucí práce paní Ing. Pavlíně Kirschnerové, PhD. za její odborné vedení a cenné rady, které mi pomohly při zpracování této práce. Dále bych chtěla poděkovat své rodině za jejich podporu během celého studia.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	10
CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE	11
I TEORETICKÁ ČÁST	13
1 DAŇ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB	14
1.1 PŘEDMĚT DANĚ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB	14
1.2 ZÁKLAD DANĚ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB.....	14
1.3.1 Nestandardní odpočty.....	15
1.3.2 Sazba daně.....	15
1.3.3 Slevy na dani	16
1.3.4 Daňové zvýhodnění.....	17
1.4 PŘÍJMY ZE ZÁVISLÉ ČINNOSTI	17
1.4.1 Výběr daně z příjmů ze závislé činnosti	17
1.4.2 Dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr	18
1.5 SOCIÁLNÍ POJISTNÉ.....	19
1.5.1 Veřejné zdravotní pojištění	20
1.5.2 Sociální pojištění	21
2 DAŇOVÉ REFORMY DANĚ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB ZE ZÁVISLÉ ČINNOSTI V ČESKÉ REPUBLICE	23
2.1 DAŇ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB V ROCE 2005	23
2.1.1 Základ daně	23
2.1.2 Nezdanitelné části základu daně	23
2.1.3 Sazba daně.....	24
2.1.4 Daňové zvýhodnění.....	24
2.1.5 Společné zdanění manželů	25
2.2 ZMĚNY DANĚ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB V ROCE 2006	25
2.2.1 Nezdanitelné části základu daně a slevy na dani	25
2.2.2 Sazba daně.....	27
2.3 ZMĚNY DANĚ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB V ROCE 2008	27
2.3.1 Základ daně	27
2.3.2 Sazba daně.....	27
2.3.3 Slevy na dani	28
2.3.4 Zrušení společného zdanění manželů.....	29
2.4 ZMĚNY DANĚ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB MEZI LETY 2010 A 2017	29
2.4.1 Sazba daně.....	29
2.4.2 Slevy na dani	29
2.4.3 Daňové zvýhodnění.....	30
2.5 ZMĚNY DANĚ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB MEZI LETY 2021 A 2024	30
2.5.1 Základ daně	31
2.5.2 Nezdanitelné části základu daně	31

2.5.3	Sazba daně.....	32
2.5.4	Slevy na dani	33
2.5.5	Daňové zvýhodnění.....	34
2.6	ZMĚNY U DOHOD KONANÝCH MIMO PRACOVNÍ POMĚR	34
II	PRAKTICKÁ ČÁST.....	35
3	ANALÝZA VÝVOJE EFEKTIVNÍCH SAZEB DANĚ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB ZE ZÁVISLÉ ČINNOSTI.....	36
3.1.1	Sazby daně z příjmů a základ daně	36
3.1.2	Nezdanitelné části základu daně a slevy na dani	37
3.1.3	Daňové zvýhodnění.....	37
3.2	CHARAKTERISTIKA MODELOVÝCH PŘÍKLADŮ	38
3.2.2	Roční příjem.....	38
3.2.3	Způsob výpočtu v jednotlivých letech	38
3.3	VÝPOČET DAŇOVÉ POVINNOSTI U POPLATNÍKŮ S NÍZKÝM PŘÍJMEM	39
3.3.1	Výpočet daňové povinnosti poplatníka A	40
3.3.2	Výpočet daňové povinnosti poplatníka B	41
3.3.3	Výpočet daňové povinnosti poplatníka C	42
3.3.4	Výpočet daňové povinnosti poplatníka D	44
3.3.5	Efektivní sazba daně z příjmů poplatníků s nízkým příjmem.....	45
3.4	VÝPOČET DAŇOVÉ POVINNOSTI U POPLATNÍKŮ SE STŘEDNÍM PŘÍJMEM.....	47
3.4.1	Výpočet daňové povinnosti poplatníka A	47
3.4.2	Výpočet daňové povinnosti poplatníka B	48
3.4.3	Výpočet daňové povinnosti poplatníka C	50
3.4.4	Výpočet daňové povinnosti poplatníka D	51
3.4.5	Efektivní sazba daně z příjmů u poplatníků se středním příjmem	53
3.5	VÝPOČET DAŇOVÉ POVINNOSTI U POPLATNÍKŮ S VYSOKÝM PŘÍJMEM.....	54
3.5.1	Výpočet daňové povinnosti poplatníka A	54
3.5.2	Výpočet daňové povinnosti poplatníka B	56
3.5.3	Výpočet daňové povinnosti poplatníka C	57
3.5.4	Výpočet daňové povinnosti poplatníka D	58
3.5.5	Efektivní sazba daně z příjmů u poplatníků s vysokým příjmem	60
4	ZÁVĚREČNÉ SHRNTÍ A VYHODNOCENÍ.....	62
4.1	SVOBODNÝ A BEZDĚTNÝ POPLATNÍK A	62
4.2	POPLATNÍK B S MANŽELKOU BEZ VLASTNÍCH PŘÍJMŮ A S JEDNÍM DÍTĚTEM STARŠÍM 3 LET.....	63
4.3	POPLATNÍK C S MANŽELKOU S VLASTNÍMI PŘÍJMY A S JEDNÍM DÍTĚTEM STARŠÍM 3 LET.....	64
4.4	POPLATNÍK D S MANŽELKOU BEZ VLASTNÍCH PŘÍJMŮ A SE DVĚMA DĚTMI STARŠÍMI 3 LET.....	65
4.5	ZÁVĚREČNÉ SHRNTÍ	66
	ZÁVĚR	68
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	69

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	75
SEZNAM GRAFŮ	76
SEZNAM TABULEK.....	77

ÚVOD

Tato bakalářská práce se zabývá daní z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a jejími legislativními změnami. V průběhu let došlo k mnoha změnám zákona o daních z příjmu, které měly buď pozitivní nebo negativní vliv na daňové poplatníky. Cílem práce je vyhodnotit vliv daňových reforem na efektivní sazbu daně fyzických osob ze závislé činnosti.

Práce je rozdělena na část teoretickou a na část praktickou. Teoretická část je rozdělena na dvě kapitoly. První kapitola se zabývá charakteristikou samotné daně z příjmů fyzických osob v České republice. V této kapitole jsou definován předmět a základní konstrukční prvky daně, jako je základ daně, nestandardní odpočty, sazba daně, slevy na dani a daňové zvýhodnění. Dále je popsána daň z příjmů ze závislé činnosti. Také je zde charakterizováno sociální pojistné, které úzce souvisí s daní z příjmu fyzických osob. Charakteristika sociálního pojistného je rozdělena na část týkající se veřejného zdravotního pojištění a na část o sociálním pojištění. Druhá kapitola se dostává k samotnému tématu práce a popisuje nejvýznamnější daňové reformy daně z příjmů fyzických osob od roku 2005. Podkapitoly, které se týkají legislativních změn, jsou dále chronologicky rozděleny podle časových úseků.

Praktická část práce vychází z poznatků teoretické části. Je rozdělena na dvě kapitoly. První kapitola se zabývá samotnou analýzu daňových reforem pomocí výpočtu efektivní sazby daně modelových poplatníků. Jsou zde shrnuty významné změny, které se týkají modelových příkladů a charakterizování modelových poplatníků a způsob výpočtu daně z příjmů v jednotlivých letech. Výpočet efektivní sazby daně probíhá v letech, kdy došlo k nejvýznamnějším legislativním změnám – v roce 2005, 2006, 2008, 2015 a 2024. Pro účely bakalářské práce jsou stanoveny čtyři modelové poplatníci a tři různě velké roční příjmy. V každé podkapitole je popsán výpočet daňové povinnosti jednotlivých daňových poplatníků a na konci každé podkapitoly jsou shrnuty výsledky. V druhé kapitole je provedeno závěrečné shrnutí a vyhodnocení praktické části.

CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE

Cílem této bakalářské práce je analyzovat daňové reformy daně z příjmů fyzických osob v České republice a vyhodnotit jejich vliv na efektivní sazbu daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti.

Teoretická část má za cíl průzkum literárních pramenů. Teoretické poznatky problematiky daňových reforem daně z příjmů fyzických osob v České republice jsou zpracovány na základě rešerše odborné literatury, zákonů a internetových zdrojů. Všechny použité zdroje, které byly použity při zpracování této práce, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Praktická část se zabývá analýzou daňových reforem daně z příjmů fyzických osob v České republice a následným zhodnocením vlivu těchto reforem na efektivní sazbu daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti. Analýza je provedena pomocí modelových příkladů. V modelových příkladech je vypočítána efektivní sazba daně čtyř modelových poplatníků:

- poplatníka A, který je svobodný a bezdětný;
- poplatníka B, který je ženatý, manželka nemá vlastní příjem, má jedno dítě starší 3 let;
- poplatníka C, který je ženatý, manželka má vlastní příjem, má jedno dítě starší 3 let;
- poplatníka D, který je ženatý, manželka nemá vlastní příjem, má dvě děti starší 3 let.

Výpočet je proveden v 5 vybraných obdobích, ve kterých došlo k nejvýznamnějším změnám – v roce 2005, 2006, 2008, 2015 a 2024. Do roku 2005 se základ daně snižoval o nezdanitelné položky daně a byla uplatňována progresivní sazba daně. Ze základu daně byla poté vypočítána daň podle příslušné sazby daně a daňového pásma. V roce 2006 se z nezdanitelných částí základu daně staly slevy na dani a došlo také k úpravě daňových pásem. V roce 2008 se základem daně stala superhrubá mzda, která zvyšovala základ daně o sociální a zdravotní pojistné zaměstnavatele, které představovalo 34 % z hrubé mzdy. Došlo také ke změně sazby daně z progresivní na lineární ve výši 15 % a ke zvýšení daňových slev a daňového zvýhodnění. V roce 2015 superhrubá mzda zvyšovala základ daně o 34 % a došlo k úpravě daňového zvýhodnění, které nově záviselo na počtu dětí. Vysokopříjmové poplatníky ovlivňovala v tomto roce také solidární daň. V roce 2024 ovlivňovaly výpočet změny, které probíhaly od roku 2021. Jednalo se o zrušení superhrubé mzdy a navýšení daňových slev a daňového zvýhodnění. Změna nastala také u sazby daně, která od roku 2021 činí 15 % a 23 % podle výše daňového základu. V neposlední řadě je

potřeba zmínit úpravu podmínek slevy na manželku – tu si od roku 2024 může uplatnit pouze poplatník žijící ve společně hospodařící domácnosti s manželkou a vyživovaným dítětem do tří let věku.

U každého poplatníka je proveden výpočet efektivní sazby daně ze třech různých základů daně – nízkého ve výši 226 800 Kč, středního ve výši 527 604 Kč a vysokého ve výši 1 800 000 Kč.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 DAŇ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB

Daň z příjmů fyzických osob je v České republice upravena zákonem č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů. Tento zákon stanovuje základní konstrukční prvky daně pro její výpočet, jako například předmět a základ daně, nezdanitelné části základu daně či slevy na dani.

Vančurová (2021) uvádí, že je tato daň typickým představitelem osobní daně, kterou nelze převést na jiný subjekt. Dále uvádí, že tuto daň lze konstruovat každému poplatníkovi individuálně s ohledem na jeho platební schopnosti a sociální postavení.

1.1 Předmět daně z příjmů fyzických osob

„Předmětem daně z příjmů fyzických osob jsou: příjmy ze závislé činnosti (§ 6), příjmy ze samostatné činnosti (§ 7), příjmy z kapitálového majetku (§ 8), příjmy z nájmu (§ 9) a ostatní příjmy (§ 10).“ (Zákon č. 586/1992 Sb.)

Od daně z příjmů fyzických osob je mnoho příjmů osvobozeno. Osvobození se týká například důchodů a sociálních transferů, některých příjmů z prodeje majetku, náhrad škod a pojistných plnění s výjimkami nebo některých bezúplatných příjmů (Vančurová a Zídková, 2022).

1.2 Základ daně z příjmů fyzických osob

Všechny příjmy jsou rozděleny do pěti dílčích základů daně: příjmy ze závislé činnosti, příjmy ze samostatné činnosti, příjmy z kapitálového majetku, příjmy z nájmu, ostatní příjmy (Alvarado et al., 2020). Základem daně z příjmů je souhrn dílčích základů daně (Vančurová, 2021).

1.3 Výpočet daně z příjmů fyzických osob

V tabulce č. 1 je znázorněn postup výpočtu daně z příjmů fyzických osob. Postup je stanoven následovně: od základu daně se odečtou nestandardní odpočty, které jsou definovány v kapitole 1.3.1. Po odečtení těchto odpočtů se snížený základ daně zaokrouhlí na celé stovky korun dolů a vynásobí se příslušnou sazbou daně. Tak vznikne daň před odečtením slev, od které se následně odečtou slevy na dani. Poté může být ještě odečteno daňové zvýhodnění, pokud poplatník splní podmínky. Tak vznikne výsledná daň či daňový bonus.

Tabulka 1 - Výpočet daně z příjmů fyzických osob

základ daně
– nestandardní odpočty
= základ daně po snížení (zaokrouhlený na stovky korun dolů)
× sazba daně
= částka daně před slevami
– slevy
= daň po slevách (daňový bonus)

Zdroj: Vančurová a Zídková, 2022, s. 152

1.3.1 Nestandardní odpočty

„Nestandardní odpočty jsou prokazatelně vynaložené výdaje, které lze za vymezených podmínek odečíst od základu daně. Jejich výše může být však limitována.“ (Vančurová, 2021, s. 288)

Vančurová a Zídková (2022, s. 153) uvádějí, že: *„nestandardní odpočty lze uplatnit v prokázané výši. Za nejvýznamnější odpočty se považují:*

- *úroky z úvěrů na bytové potřeby,*
- *bezúplatná plnění na veřejně prospěšné účely,*
- *příspěvky na penzijní spoření,*
- *pojistné na soukromé životní pojištění,*
- *daňová ztráta.“*

1.3.2 Sazba daně

Sazba daně je považována za nejzákladnější konstrukční prvek daně z příjmů fyzických osob. Sazba daně může mít podobu buď progresivní anebo lineární. Vančurová a Zídková (2022, s. 16) uvádějí, že *„lineární sazba daně je taková, která roste s růstem základu daně ve stejném poměru. Progresivní sazba daně může mít podobu výpočtového algoritmu, který zajistí plynulé zvyšování míry zdanění pro každý přírůstek základu daně.“*

1.3.2.1 Efektivní sazba daně

Efektivní sazba daně neboli průměrná sazba daně je podíl daně na základu daně. Prostřednictvím této veličiny se měří dopad daně (Vančurová a Zídková, 2022).

1.3.3 Slevy na dani

Vančurová (2021, s. 309) uvádí: „*slevy na dani se odečítají od základní částky vypočtené daně.*“ V České republice mohou poplatníci daně z příjmů uplatnit hned několik slev na dani. Níže je popsán jejich výčet.

Za základní slevu je považována **sleva na poplatníka**. Podle Vančurové a Zídkové (2022, s. 161) „*má na tuto slevu nárok každý poplatník, a to vždy na celou.*“ Dále dodávají, že: „*úkolem této slevy je zajistit minimální nezdanitelný příjem pro každého poplatníka.*“

Další slevou je **sleva na manžela**. Podmínky pro uplatnění této slevy definuje zákon o dani z příjmů. „*Slevu na manžela lze uplatnit pouze tehdy, pokud poplatník žije ve společně hospodařící domácnosti s manželem a vyživovaným dítětem poplatníka, které nedovršilo věku 3 let, a manžel poplatníka nemá vlastní příjem přesahující za zdaňovací období 68000 Kč.*“ (Zákon č. 586/1992 Sb.) Podmínka vyživovat dítě, které nedovršilo věku 3 let, byla zavedena v roce 2024. Za vlastní příjem jsou považovány příjmy zdaňované a dále i příjmy osvobozené, jako například starobní důchod, peněžitá pomoc v mateřství či nemocenské dávky (Vančurová, 2021).

Sleva na invaliditu je forma daňové podpory pro handicapované osoby. Výše slevy závisí na stupni postižení. Na **slevu na invaliditu I. a II.** stupně má nárok poplatník, kterému byl přiznán invalidní důchod daného stupně. **Sleva na invaliditu III. stupně** je vázána na pobírání invalidního důchodu nebo jiného důchodu z důchodového pojištění, pokud jednou z podmínek jeho přiznání byla plná invalidita (Vančurová, 2021). Mezi slevy na invaliditu můžeme zahrnout i slevu pro držitele průkazu „*zvlášť tělesně postižený s průvodcem*“ (ZTP/P) – tuto slevu je možné sčítat se slevou na invaliditu (Vančurová a Zídková, 2022).

Slevu pro studenty uplatňoval poplatník, který se sám soustavně připravoval na budoucí povolání a to do 26 let věku (Ptáčková Mísařová a Otavová, 2018). Od roku 2024 je tato sleva zrušena (Zákon č. 349/2023 Sb.).

Slevu za umístění dítěte bylo naposledy možné uplatnit v roce 2023. Tato představovala právo odečíst od základní částky daně z příjmů fyzických osob výdaje vynaložené za umístění dítěte do předškolního zařízení. Sleva byla někdy nazývána školkovně. Maximální částka slevy byla stanovena jako úroveň minimální mzdy (Vančurová, 2021). V roce 2024 došlo ke zrušení této slevy (Zákon č. 349/2023 Sb.).

1.3.4 Daňové zvýhodnění

Vančurová a Zídková (2022, s. 162) uvádějí, že: *„slevu na dítě může využít jeden z poplatníků, který má vůči dítěti vyživovací povinnost a současně žije s dítětem ve společně hospodařící domácnosti.“*

Od roku 2015 se výše slevy odvíjí od počtu vyživovaných dětí. Další důležitou informací je to, že pokud je dítě držitelem průkazu ZTP/P, sleva je zdvojnásobena (Vančurová, 2021).

Slevu na dani lze uplatnit až do výše vypočtené daně. Pokud částka daňového zvýhodnění převyšuje samotnou daň, vzniká daňový bonus. Ten lze vyplatit, pokud jeho výše činí alespoň 100 Kč. Další podmínkou je to, že musí mít poplatník příjem podle § 6 nebo 7 minimálně ve výši šestinásobku minimální mzdy (Zákon č. 586/1992 Sb.).

1.4 Příjmy ze závislé činnosti

Příjmy ze závislé činnosti jsou definovány v § 6 zákona o daních z příjmů. Jedná se o plnění v podobě příjmu ze současného nebo dřívějšího pracovněprávního, služebního nebo členského poměru a obdobného poměru a plnění v podobě funkčního požitku. Dále se mezi tyto příjmy řadí příjmy za práci člena družstva, společníka společnosti s ručením omezením, komanditisty komanditní společnosti nebo odměny člena orgánu právnické osoby či likvidátora (Zákon č. 586/1992 Sb.). Vančurová a Zídková (2022, s. 138) uvádějí, že *„dílní základ daně ze závislé činnosti se týká největšího počtu poplatníků, neboť se v rámci něho zdaňují mzdy a platy.“*

1.4.1 Výběr daně z příjmů ze závislé činnosti

Daň z příjmů ze závislé činnosti se v České republice vybírá prostřednictvím zaměstnavatele. Zaměstnavatel vyplácující příjem ze závislé činnosti sráží daň, nebo zálohu na daň u zdroje a odvádí sociální pojistné (Vančurová, 2021). Zaměstnavatel je tedy považován za poplatníka daně z příjmů, zaměstnanec za plátce této daně (Ptáčková Misařová a Otavová, 2018).

1.4.1.1 Zdanění měsíční mzdy

Pokud má zaměstnanec více příjmů ze závislé činnosti, tak si zvolí hlavního zaměstnavatele, u kterého podepíše Prohlášení poplatníka daně z příjmů fyzických osob k příjmům ze závislé činnosti. Prohlášení slouží k uplatňování slev na dani v měsíčních zálohách. Nárok na tyto slevy je však potřeba dokázat (Vančurová a Zídková, 2022).

Hlavní zaměstnavatel, u kterého má poplatník podepsané Prohlášení, musí při výpočtu velikosti zálohy na daň uplatnit 1/12 roční částky slevy na dani (kromě slevy na druhého z manželů) a daňového zvýhodnění. Při výpočtu se také neodečítají odpočty, jako např. úroky z hypotéky či poskytnuté dary (Vančurová a Zídková, 2022).

1.4.1.2 Roční vypořádání příjmů ze závislé činnosti

Zaměstnanec (poplatník), který pobíral mzdu pouze od jednoho nebo od více plátců daně postupně a zároveň podepsal u těchto plátců Prohlášení k dani a nemá povinnost podat daňové přiznání, může písemně požádat posledního zaměstnavatele o provedení ročního zúčtování záloh a daňového zvýhodnění – nejpozději do 15. února po uplynutí zdaňovacího období (Ptáčková Mísařová a Otavová, 2018).

Při zúčtování může poplatník požadovat i uplatnění slev, které nebylo možné uplatnit při stanovení záloh, a také nestandardních odpočtů. Je taky možné dodatečně prokázat nárok na slevy, které nebyly uplatněny z důvodu neprokázání nároku (Vančurová, 2021).

Pokud vznikne přeplatek, je zaměstnavatel povinen přeplatek automaticky vyplatit, a to pouze pokud je přeplatek vyšší než 50 Kč. V případě vzniku nedoplatku nedochází k jeho vymáhání (Vančurová, 2021).

1.4.2 Dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr

Podle Vančurové a Zídkové (2022, s. 170) se „*příjmy ze závislé činnosti od dalšího zaměstnavatele zdaňují přímo u zdroje prostřednictvím zaměstnavatele.*“ Málo významné příjmy lze zatížit konečnou daní, tzn. považovat je za samostatné základy daně pro zdanění daní vybíranou srážkou podle zvláštní sazby daně, které se nezahrnují do základu daně za zdaňovací období (Vančurová a Zídková, 2022). „*Samostatný základ daně se zaokrouhluje na celé koruny dolů, vypočtená srážka daně rovněž. Podléhá zvláštní sazbě daně 15 %.*“ (Vančurová, 2021, s. 337) Vančurová a Zídková (2022, s. 171) dále uvádějí, že: „*samostatný základ daně nemůže nikdy tvořit příjem od zaměstnavatele, u kterého má poplatník podepsáno Prohlášení.*“

1.4.2.1 Dohoda o provedení práce (DPP)

Tato dohoda se uzavírá obvykle na provedení konkrétního úkolu. Uzavřena může být, pokud předpokládaný rozsah práce nepřevyšuje 300 hodin pro jednoho zaměstnavatele

v kalendářním roce. Pravidlem je, že musí být uzavřena písemně (Ptáčková Mísařová a Otavová, 2018).

Z DPP se tvoří odměny pomocí samostatného základu daně. Vančurová a Zídková (2022, s. 171) uvádějí, že: „*když souhrn odměn ze všech DPP vyplacených nebo zúčtovaných za jeden kalendářní měsíc u jednoho zaměstnavatele, u kterého zaměstnanec nepodepsal Prohlášení, nepřesáhne 10 000 Kč, pak tvoří samostatný základ daně a odvádí se srážková daň; přesáhne-li tuto hranici, pak se vybere záloha na daň.*“

Pokud příjmy z DPP u jednoho zaměstnavatele přesáhnou 10 000 Kč, je nutné zaplatit odvody na sociální a zdravotní pojištění (Pleska, 2024).

1.4.2.2 Dohoda o pracovní činnosti (DPČ)

Na rozdíl od DPP může rozsah práce u této dohody přesahovat 300 hodin za rok. Existuje zde ale omezení, kdy rozsah pracovní doby nesmí překročit v průměru polovinu stanovené týdenní pracovní doby. Dohoda musí být také uzavřena písemně (Ptáčková Mísařová a Otavová, 2018).

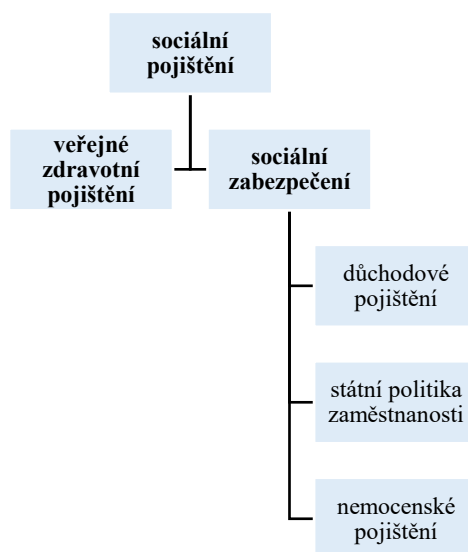
Samostatným základem z DPČ jsou příjmy od zaměstnavatele bez Prohlášení, které za kalendářní měsíc u jednoho zaměstnavatele nepřevyšují 4 000 Kč (Vančurová a Zídková, 2022).

Sociální a zdravotní pojištění se odvádí pouze pokud výdělek přesáhne částku 4 000 Kč. V případě více dohod se výdělků posuzují u každého zaměstnavatele zvlášť (Pleska, 2024).

1.5 Sociální pojistné

Sociální pojistné představuje ucelený a oddělený systém, který zahrnuje jak stranu příjmů, která představuje pojistné na sociální pojištění, tak stranu výdajů, kterou charakterizuje komplikovaný dávkový systém. Podle Vančurové a Zídkové (2022) je systém sociálního pojištění v České republice rozdělen na veřejné zdravotní pojištění a pojištění na sociální zabezpečení. Přehled sociálního pojištění je znázorněn v tabulce č. 2.

Tabulka 2 - Části systému sociálního pojištění v České republice

Zdroj: Vančurová a Zídková, 2022, s. 182

1.5.1 Veřejné zdravotní pojištění

Veřejné zdravotní pojištění upravuje zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně na doplnění některých souvisejících zákonů, v platném znění a zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na veřejné zdravotní pojištění, v platném znění.

Veřejné zdravotní pojištění je zákonné pojištění, ze kterého plynou zdroje na financování nutné zdravotní péče v rozsahu daném zákonnými pravidly. Tento výnos plyne zdravotním pojišťovnám (Vančurová a Zídková, 2022).

Povinnost hradit toto pojištění platí pro všechny osoby s trvalým pobytem na území České republiky (bez ohledu na státní příslušnost) a pro osoby, které na území České republiky trvalý pobyt nemají, ale jsou zaměstnány zaměstnavatelem, který má sídlo nebo trvalý pobyt na území České republiky (Ptáčková Mísařová a Otavová, 2018). Účast na veřejném zdravotním pojištění mají zaměstnanci a jejich zaměstnavatelé, osoby samostatně výdělečně činné, osoby bez zdanitelných příjmů a stát, který hradí pojištění za státní pojištěnce (Vančurová a Zídková, 2022). Stát je plátcem pojistného prostřednictvím státního rozpočtu například za nezaopatřené děti, příjemce rodičovského příspěvku, ženy na mateřské, uchazeče o zaměstnání nebo za mladistvé umístěné ve školských zařízeních pro výkon ústavní výchovy a ochranné výchovy (Zákon č. 48/1997 Sb.).

Pro zdravotní pojištění platí minimální vyměřovací základ. Vyjadřuje nejmenší hranici vyměřovacího základu, ze kterého je placeno zdravotní pojištění. Minimálním vyměřovacím základem pro zaměstnance a osoby bez zdanitelných příjmů je platná minimální mzda. Pro

osoby samostatně výdělečně činné je minimální měsíční vyměřovací základ dvanáctinásobek 50 % průměrné měsíční mzdy v národním hospodářství (Vančurová a Zídková, 2022). Přehled vývoje minimálního vyměřovacího základu u zaměstnanců a osob bez zdanitelných příjmů je uveden v tabulce č. 3.

Maximální roční vyměřovací základ se do roku 2007 týkal pouze osob samostatně výdělečně činných a jeho výše byla 486 000 Kč. V roce 2008 se sjednotila částka maximálního vyměřovacího základu na 48násobek průměrné mzdy, novinkou bylo že nyní platil i pro zaměstnance. V roce 2010 se maximum zvýšilo na 72násobek průměrné mzdy. 1. 1. 2013 byl maximální vyměřovací základ zrušen z důvodu nutnosti navýšení příjmů systému veřejného zdravotního pojištění (Daněk, 2013).

Sazba veřejného zdravotního pojištění činí 13,5 % z vyměřovacího základu. U zaměstnanců je vyměřovacím základem hrubá mzda. Třetina pojištění (4,5 %) se sráží zaměstnanci ze mzdy a zbylé dvě třetiny (9 %) jsou nákladem zaměstnavatele. Ostatní plátcí hradí celých 13,5 % z vyměřovacího základu (Vančurová a Zídková, 2022).

Tabulka 3 - Vývoj minimálního vyměřovacího základu zaměstnanců mezi lety 2005-2023

Období	Minimální vyměřovací základ (v Kč)	Minimální pojistné (v Kč)
1.1.2005 – 31.12.2005	7 185	970
1.1.2006 – 30. 6.2006	7 570	1 022
1.7.2006 – 31.12.2006	7 955	1 074
1.1.2007 - 31.7.2013	8 000	1 080
1.8.2013 - 31.12.2014	8 500	1 148
1. 1. 2015 - 31. 12. 2015	9 200	1 242
1. 1. 2016 - 31. 12. 2016	9 900	1 337
1. 1. 2017 - 31. 12. 2017	11 000	1 485
1. 1. 2018 - 31. 12. 2018	12 200	1 647
1. 1. 2019 - 31. 12. 2019	13 350	1 803
1. 1. 2020 - 31. 12. 2020	14 600	1 971
1. 1. 2021 - 31. 12. 2021	15 200	2 052
1. 1. 2022 - 31. 12. 2022	16 200	2 187
1. 1. 2023 - 31. 12. 2023	17 300	2 336

Zdroj: vlastní zpracování dle VZP

1.5.2 Sociální pojištění

Sociální pojištění je upraveno zákonem č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti, v platném znění.

Toto pojistné je příjmem státního rozpočtu. Zahrnuje pojistné na důchodové pojištění, pojistné na nemocenské pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti (Zákon č. 589/1992 Sb.). Dávky z nemocenské pojištění jsou určeny k částečné náhradě příjmů pojištěnců při dočasné pracovní neschopnosti pro nemoc nebo úraz. Z důchodového pojištění jsou hrazeny starobní, invalidní a pozůstalostní důchody. Příspěvek na státní politiku zaměstnanosti slouží k úhradě peněžitých podpor v nezaměstnanosti a tzv. aktivní politiky zaměstnanosti (Vančurová a Zídková, 2022).

Účast na sociálním pojištění mají zaměstnanci a jejich zaměstnavatelé, osoby samostatně výdělečně činné a osoby, které jsou dobrovolní účastníci pojištění (Ptáčková Mísařová a Otavová, 2018).

Pro sociální pojištění platí maximální vyměřovací základ, který se stanovuje jako roční a činí 48násobek stanovené průměrné mzdy (Vančurová a Zídková, 2022). V roce 2024 je stanoven ve výši 2 110 416 Kč (MPSV, 2024). Minimální vyměřovací základ platí pouze pro osoby samostatně výdělečně činné a je odvozen od průměrné mzdy (Vančurová a Zídková, 2022).

Sazby pojistného jsou uvedeny v § 7 zákona č. 589/1992 Sb.: „*sazba pojistného u zaměstnavatele v roce 2024 činí 24,8 % z vyměřovacího základu, z toho plyne 2,1 % na nemocenské pojištění, 21,5 % na důchodové pojištění a 1,2 % na státní politiku zaměstnanosti. U zaměstnance je sazba 7,1 %, a z této sazby plyne 0,6 % na nemocenské pojištění a 6,5 % na důchodové pojištění.*“ Přehled vývoje sazeb je uveden v tabulce č. 4.

Tabulka 4 – Přehled vývoje sazeb sociálního pojištění zaměstnanců

Rok	Zaměstnanec	Zaměstnavatel		
		nemocenské pojištění	důchodové pojištění	příspěvek na státní politiku zaměstnanosti
2005–2008	8 %	3,3 %	21,5 %	1,2 %
2009–2018	6,5 %	2,3 %	21,5 %	1,2 %
2019–2023	6,5 %	2,1 %	21,5 %	1,2 %
2024	7,1 %	2,1 %	21,5 %	1,2 %

Zdroj: vlastní zpracování dle zákona č. 589/1992 Sb.

2 DAŇOVÉ REFORMY DANĚ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB ZE ZÁVISLÉ ČINNOSTI V ČESKÉ REPUBLICE

Daň z příjmů fyzických osob upravuje Zákon č. 586/1992 Sb. Zákon nabyl účinnost 1. 1. 1993 a od té doby je pravidelně novelizován. Od roku 1993 až do roku 2005 se zdaňoval příjem poplatníků v České republice progresivní sazbou daně, která měla podobu daňových pásem. Ty byly v průběhu let mnohokrát upravovány. Do roku 2005 byly také uplatňovány nezdánitelné části základu daně, které byly rovněž v průběhu let upravovány. Významnější změny nastaly od roku 2005, proto se tato práce podrobně zabývá daňovými reformami daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti od roku 2005.

2.1 Daň z příjmů fyzických osob v roce 2005

V roce 2005 upravoval daň z příjmů fyzických osob Zákon č. 80/2005 Sb., úplné znění zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, jak vyplývá z pozdějších změn.

2.1.1 Základ daně

„Základem daně jsou příjmy ze závislé činnosti nebo funkční požitky, snížené o sražené nebo zaměstnancem uhrazené částky pojistného na sociální zabezpečení, příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pojistného na všeobecné zdravotní pojištění, které je podle zvláštních předpisů povinen platit zaměstnanec.“ (Zákon č. 80/2005)

2.1.2 Nezdánitelné části základu daně

V roce 2005 bylo možné snížit základ daně poplatníků o nezdánitelné části základu daně.

Zákon č. 80/2005 definuje nezdánitelné části základu daně následovně:

- „38 040 Kč ročně na poplatníka;
- 21 720 Kč ročně na manželku (manžela), žijící s poplatníkem v jedné domácnosti, pokud neměl/a příjmy vyšší než 38 040 Kč za zdaňovací období;
- 43 440 Kč ročně na manželku (manžela), je-li držitelkou (držitelem) průkazu ZTP/P;
- 7 140 Kč ročně na poplatníka pobírajícího částečný invalidní důchod z důchodového pojištění;
- 14 280 Kč ročně na poplatníka pobírajícího plný invalidní důchod;
- 50 040 Kč ročně na poplatníka který je držitelem průkazu ZTP/P;

- 11 400 Kč ročně na poplatníka který je studentem.“ (Zákon č. 80/2005 Sb.)

Od základu daně bylo dále možné odečíst hodnoty darů v maximální výši 10 % ze základu daně; úroky z úvěrů ze stavebního spoření nebo hypotečních úvěrů v maximální výši 300 000 Kč; platby příspěvků na penzijní připojištění v maximální výši 12 000 Kč; zaplacené pojistné na soukromé životní pojištění v maximální výši 12 000 Kč a zaplacené členské příspěvky člena odborové organizace maximálně do výše 3 000 Kč (Zákon č. 80/2005 Sb.).

2.1.3 Sazba daně

V roce 2005 byly příjmy daňových poplatníků zdaňovány progresivní sazbou daně, která měla 4 pásma. Základ daně snížený o nezdánitelné části daně a o odčitatelné položky se zařadil do příslušného pásma a byl zdaněn podle příslušné daňové sazby (Zákon č. 80/2005 Sb.). Přehled daňových pásem je uveden v tabulce č. 5.

Tabulka 5 - Sazba daně z příjmů fyzických osob v roce 2005

Základ daně		Daň	Ze základu přesahujícího
od Kč	do Kč		
0	109 200	15 %	
109 200	218 400	16 380 Kč + 20 %	109 200 Kč
218 400	331 200	38 220 Kč + 25 %	218 400 Kč
331 200	a více	66 420 Kč + 32 %	331 200 Kč

Zdroj: Zákon č. 80/2005 Sb.

2.1.4 Daňové zvýhodnění

V roce 2005 bylo zavedeno daňové zvýhodnění na děti. Do toho roku měli poplatníci možnost odečíst od základu daně nezdánitelnou část základu daně na dítě ve výši 25 560 Kč (Jirmannová et al., 2005).

Daňové zvýhodnění činilo 6 000 Kč na jedno dítě za rok. V případě dítěte, které bylo držitelem průkazu ZTP/P se částka zdvojnásobila na 12 000 Kč za rok. Jedinou podmínkou pro uplatnění daňového zvýhodnění bylo žít s vyživovaným dítětem ve společně hospodařící domácnosti (Zákon č. 80/2005 Sb.).

„Daňové zvýhodnění mohl poplatník uplatnit formou slevy na dani, daňového bonusu nebo kombinací obou.“ (Zákon č. 80/2005 Sb.) Slevu na dani bylo možné uplatnit až do výše daňové povinnosti za příslušné zdaňovací období. Pokud byla částka daňového zvýhodnění

vyšší než daňová povinnost, vznikl daňový bonus. Daňový bonus byl vyplácen, pokud činil alespoň 100 Kč, maximální částka daňového bonusu činila 30 000 Kč za rok (Jirmannová et al., 2005).

2.1.5 Společné zdanění manželů

V roce 2005 bylo zavedeno společné zdanění manželů, které mohli využít manželé, kteří společně vyživovali alespoň jedno dítě žijící s nimi v domácnosti (Zákon č. 80/2005 Sb.).

Jednalo se o možnost rozdělení všech příjmů manželského páru rovným dílem na každého z manželů. Toto rozdělení provedl každý z manželů ve svém daňovém přiznání. Pro uplatnění společného zdanění nebylo rozhodující, jakého typu příjmů každý z manželů dosahoval. Společné zdanění bylo možné uplatnit i v případě, kdy jeden z manželů nedosahoval žádných příjmů – v tomto případě využití společného zdanění přinášelo největší úspory. Nevýhodou společného zdanění byla nemožnost uplatnění ztráty z podnikání nebo pronájmu (Jelínková, 2006). Daňovou ztrátu bylo poté možné uplatnit v následujícím období, pokud již nebylo uplatněno v daném období společné zdanění.

Společné zdanění bylo možné využít u všech druhů příjmů (Jirmannová et al., 2005).

2.2 Změny daně z příjmů fyzických osob v roce 2006

Změny daně z příjmů fyzických osob v roce 2006 byly provedeny zákonem č. 45/2006 Sb. Nejvýznamnější změnou bylo zrušení některých nezdanielných částí základu daně, vznik slev na dani a změna sazeb daně z příjmů.

2.2.1 Nezdanielné části základu daně a slevy na dani

V roce 2006 došlo k přeměně některých nezdanielných částí základu daně na slevy na dani. Tyto slevy bylo nově možné odečíst od vypočtené daně, nikoliv od základu daně, jak tomu bylo původně u nezdanielných částí základu daně. Slevy bylo možné odečíst pouze do výše daňové povinnosti poplatníka (Chytilová, 2006).

Přeměna nezdanielných částí daně na slevy měla zajistit uplatnění stejné výhody všemi daňovými poplatníky, a to bez ohledu na výši jejich příjmů. Tato změna měla podpořit nízko a středně příjmové poplatníky (Klíma a Neškrábal, 2006).

Slevu bylo možno uplatnit již v průběhu zdaňovacího období, a to měsíčně ve výši 1/12 roční částky. Výjimkou ale byla sleva na manželku, kterou bylo možno uplatnit až po skončení zdaňovacího období (Klíma a Neškrábal, 2006).

V tabulce č. 6 je provedeno srovnání slev na dani v roce 2006 a nezdanielných částí základu daně v roce 2005.

Tabulka 6 – Srovnání slev na dani v roce 2006 a nezdanielných částí ZD v roce 2005

Položka	Sleva na dani v roce 2006	Nezdanielná část ZD v roce 2005
na poplatníka	7 200 Kč	38 040 Kč
na manželku (manžela)	4 200 Kč	21 720 Kč
na manželku (manžela) držitele průkazu ZTP/P	8 400 Kč	43 440 Kč
na poplatníka pobírajícího částečný invalidní důchod	1 500 Kč	7 140 Kč
na poplatníka pobírajícího plný invalidní důchod	3 000 Kč	14 280 Kč
na poplatníka držitele průkazu ZTP/P	9 600 Kč	50 040 Kč
na studenta	2 400 Kč	11 400 Kč

Zdroj: Zákon č. 45/2006 Sb., Zákon č. 80/2005 Sb.

Nadále však zůstaly nezdanielné části základu daně jako dary, úroky z úvěrů ze stavebního spoření nebo hypotečních úvěrů, platby příspěvků na penzijní připojištění, zaplacené pojistné na soukromé životní pojištění a zaplacené členské příspěvky člena odborové organizace (Zákon č. 45/2006 Sb.).

V souvislosti se zavedením slevy na dani byly zrušeny odpočty měsíčních nezdanielných částí základu daně, a to včetně měsíčního odpočtu předpokládané výše úroků z hypoték a úvěru ze stavebního spoření na financování bytových potřeb. Odpočty bylo možné uplatnit až po skončení zdaňovacího období, a to ve skutečné výši (Klíma a Neškrábal, 2006).

Od roku 2007 se mezi nezdanielné částky základu daně přidaly úhrady za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání, které nebyly hrazeny zaměstnavatelem, a to v maximální výši 10 000 Kč, u poplatníka se zdravotním postižením v maximální výši 13 000 Kč a u poplatníka s těžším zdravotním postižením maximálně ve výši 15 000 Kč (Zákon č. 179/2006 Sb.).

2.2.2 Sazba daně

V roce 2006 došlo k mírné úpravě dvou nejnižších daňových pásem. V 1. pásmu došlo k poklesu sazby z 15 % na 12 % a ve 2. pásmu z 20 % na 19 %. Zároveň se rozšířila úroveň 1. pásma z původních 109 200 Kč na 121 200 Kč. Ostatní pásma zůstala na stejné úrovni (Zákon č. 45/2006 Sb.).

Tato změna měla podpořit nízko a středně příjmové poplatníky (Klíma a Neškrábal, 2006). V tabulce č. 7 je uveden přehled sazeb daně v roce 2006.

Tabulka 7 - Sazba daně z příjmů fyzických osob v roce 2006

Základ daně		Daň	Ze základu přesahujícího
od Kč	do Kč		
0	121 200	12 %	
121 200	218 400	14 544 Kč + 19 %	121 200 Kč
218 400	331 200	33 012 Kč + 25 %	218 400 Kč
331 200	a více	61 212 Kč + 32 %	331 200 Kč

Zdroj: Zákon č. 45/2006 Sb.

2.3 Změny daně z příjmů fyzických osob v roce 2008

V roce 2008 proběhla velká reforma daňového systému, která byla uskutečněna zákonem č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů. Největší změnou u daně z příjmů fyzických osob bylo zavedení superhrubé mzdy, změna sazby daně, zvýšení daňových slev a zrušení společného zdanění manželů.

2.3.1 Základ daně

V roce 2008 se stala základem daně tzv. superhrubá mzda, což znamenalo že dílčím základem daně byly hrubé příjmy ze závislé činnosti zvýšené o částku odpovídajícímu pojistnému na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pojistnému na všeobecné zdravotní pojištění, které je povinen platit zaměstnavatel. Důsledkem bylo že se hrubá mzda navýšila o 35 % (Nigrin, 2007).

2.3.2 Sazba daně

V rámci reformy byly čtyři daňová pásma a čtyři progresivní sazby daně z příjmů fyzických osob zrušeny a nahrazeny jedinou rovnou (lineární) sazbou daně pro všechny příjmové skupiny. Nejvíce si na tom pohoršila nejnižší příjmová skupina (s dosavadním základem

daně od 0 do 121 200 Kč), které se sazba daně zvedla z dosavadních 12 % na 15 %. Toto zvýšení daně nízkopříjmových poplatníků měly kompenzovat zvýšené slevy na dani. Naopak nejvyšší příjmová skupina s dosavadním základem daně 331 200 Kč si výrazně polepšila, protože se jí sazba daně snížila z 32 % na 15 % (Bohutínská, 2007).

2.3.3 Slevy na dani

Slevy na dani byly v roce 2008 výrazně zvýšeny z důvodu změny základu a sazby daně. Tato změna měla kompenzovat zvýšení daně z příjmů hlavně u nižších příjmových skupin. Stejně tak se zvýšilo daňové zvýhodnění na vyživované dítě (Bohutínská, 2007). Další změna se týkala poživatelů starobních důchodů. Pokud důchod těchto osob nebyl vyšší než 38 040 Kč za rok, měli možnost si od 1. 1. 2008 uplatnit slevu na dani na poplatníka v plné výši (Macháček, 2007). Navýšen byl také rozhodný příjem manželky pro uplatnění slevy na manželku, a to z 38 040 Kč na 68 000 Kč (Tomková, 2009). V tabulce č. 8 se nachází porovnání daňových slev a daňového zvýhodnění mezi lety 2007 a 2008.

Tabulka 8 - Srovnání daňových slev v roce 2007 a 2008

Sleva na dani	Částka za rok 2007	Částka za rok 2008
na poplatníka	7 200 Kč	24 840 Kč
na poplatníka starobního důchodce	0 Kč	24 840 Kč
na manželku (manžela)	4 200 Kč	24 840 Kč
na manželku (manžela) držitele průkazu ZTP/P	8 400 Kč	49 680 Kč
na poplatníka pobírajícího částečný invalidní důchod	1 500 Kč	2 520 Kč
na poplatníka pobírajícího plný invalidní důchod	3 000 Kč	5 040 Kč
na poplatníka držitele průkazu ZTP/P	9 600 Kč	16 140 Kč
na studenta	2 400 Kč	4 020 Kč
Daňové zvýhodnění	Částka za rok 2007	Částka za rok 2008
na vyživované dítě	6 000 Kč	10 680 Kč

na vyživované dítě s průkazem ZTP/P	12 000 Kč	21 360 Kč
-------------------------------------	-----------	-----------

Zdroj: vlastní zpracování dle zákona č. 586/1992 Sb.

2.3.4 Zrušení společného zdanění manželů

Společné zdanění manželů bylo poprvé zavedeno v roce 2005. Zrušení nastalo v roce 2008 z důvodu zavedení lineární sazby daně. Naposledy mohli manželé využít toto zdanění za zdaňovací období 2007 (Zralý, 2008). Zrušení bylo částečně kompenzováno zvýšením slev na dani a daňového zvýhodnění na vyživované děti. V souvislosti se zrušením společného zdanění byla sleva na manželku (manžela) navýšena ze 4 200 Kč na 28 840 Kč (Tomková, 2009).

2.4 Změny daně z příjmů fyzických osob mezi lety 2010 a 2017

Mezi lety 2010 a 2017 došlo ke změnám sazby daně, daňových slev a daňového zvýhodnění.

2.4.1 Sazba daně

V roce 2013 bylo v souvislosti se snižováním schodku státního rozpočtu zavedeno tzv. solidární zvýšení daně (Kučerová, 2013).

Solidární zvýšení daně činilo 7 % z kladného rozdílu mezi součtem příjmů zahrnovaných do dílčího základu daně podle § 6 (příjmy ze závislé činnosti a funkčních požitků) a dílčího základu daně podle § 7 (příjmy z podnikání a jiné výdělečné činnosti) a 48násobkem průměrné mzdy (Zákon č. 500/2012 Sb.). Posuzován byl hrubý příjem, nikoliv superhrubý zvýšený o sociální a zdravotní pojistné zaměstnavatele. Ostatních příjmů, příjmů z pronájmu a kapitálových příjmů se solidární daň netýkala (Kučerová, 2013).

Solidární zvýšení daně bylo aplikováno poprvé až na příjmy fyzických osob z roku 2015. Zrušení nastalo k 1. 1. 2021, kdy bylo toto solidární zvýšení daně nahrazeno progresivní sazbou daně (Krůl, 2022).

2.4.2 Slevy na dani

V souvislosti se snižováním schodku státního rozpočtu v roce 2013 byla také zrušena sleva na poplatníka starobního důchodce. Slevu na dani ve výši 24 840 Kč nemohl uplatnit poplatník, který k 1. lednu 2013 pobíral starobní důchod z důchodového pojištění nebo ze zahraničního povinného pojištění stejného druhu (Zákon č. 500/2012 Sb.). Zrušení základní

slevy pro pracující důchodce bylo však v rozporu s Ústavou ČR, a tak mohli pracující důchodci tuto slevu od zdaňovacího období 2014 znovu využít (Morávek, 2014).

V roce 2014 byla zavedena zákonem č. 247/2014 Sb. o dětských skupinách sleva na dani ve výši prokázaných výdajů za umístění dítěte ve školce nebo předškolním zařízení. Slevu na dani lze uplatnit pouze na dítě žijící ve společně hospodařící domácnosti, a to maximálně do výše minimální mzdy. Ve společně hospodařící domácnosti může tuto slevu uplatnit pouze jeden poplatník (Kučerová, 2014). V průběhu let se sleva zvyšovala v závislosti na výšce minimální mzdy, jak je uvedeno v tabulce č. 9.

Tabulka 9 - Vývoj výše slevy za umístění dítěte mezi lety 2014-2023

2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
8 500 Kč	9 200 Kč	9 900 Kč	11 000 Kč	12 200 Kč	13 350 Kč	14 600 Kč	15 200 Kč	16 200 Kč	17 300 Kč

Zdroj: vlastní zpracování dle MPSV

2.4.3 Daňové zvýhodnění

V roce 2010 bylo navýšeno daňové zvýhodnění na vyživované dítě z částky 10 680 Kč na 11 604 Kč (Zákon č. 326/2009 Sb.). Další zvýšení nastalo v roce 2012, kdy byla částka navýšena na 13 404 Kč. V tomto roce došlo také ke zvýšení maximální výše ročního bonusu o 8 100 Kč na 60 300 Kč (Kučerová, 2012).

V roce 2015 bylo zákonem 127/2015 Sb. změněno daňové zvýhodnění. Do roku 2015 činilo daňové zvýhodnění na každé vyživované dítě 13 404 Kč. Od roku 2015 mohli poplatníci uplatnit daňové zvýhodnění na druhé vyživované dítě ve výši 15 804 Kč a na třetí vyživované dítě 17 004 Kč. Maximální výše ročního daňového bonusu byla 60 300 Kč (Kučerová, 2015).

V roce 2016 se částky daňového zvýhodnění zvedly u druhého vyživovaného dítěte na 17 004 Kč a u třetího na 20 604 Kč. V roce 2017 došlo opět k navýšení u druhého vyživovaného dítěte na 19 404 Kč a u třetího na 24 204 Kč (Dlouhá, 2016).

2.5 Změny daně z příjmů fyzických osob mezi lety 2021 a 2024

V roce 2020 vyšel tzv. daňový balíček účinný od 1.1.2021, který byl upraven zákonem č. 609/2020 Sb. Další změny proběhly k 1.1.2024 tzv. konsolidačním balíčkem, který upravoval zákon č. 349/2023 Sb.

2.5.1 Základ daně

K 1. lednu 2021 došlo ke zrušení superhrubé mzdy. Ta byla tvořena hrubou mzdou a odvody sociálního a zdravotního pojištění zaměstnavatele za zaměstnance. Tyto odvody zvyšovaly základ daně o 33,8 %. Od roku 2021 se zaměstnancům vypočítává daň pouze z hrubé mzdy (Bureš, 2022).

Dopadem byl velký nárůst čistých mezd (Bureš, 2022). Zrušení superhrubé mzdy mělo také velký dopad na státní rozpočet. Podle studie Národní rozpočtové rady vlády příjmy státu klesly asi o 88 miliard Kč (Mynarčíková, 2021).

2.5.2 Nezdánitelné části základu daně

Základ daně lze snížit o nezdanitelné části daně. Upravuje je § 15 zákona o daních z příjmů.

Od základu daně lze odečíst hodnotu bezúplatných plnění (darů), které přesně vymezuje zákon. U fyzických osob musí hodnota těchto darů převýšit 2 % základu daně nebo dosahovat minimálně výše 1 000 Kč. Maximálně lze však odečíst hodnotu bezúplatných plnění ve výši 15 % základu daně (Kučera, 2023). Zákon č. 589/1992 Sb. vymezuje bezúplatné plnění následovně: *„Od základu daně lze odečíst hodnotu bezúplatného plnění poskytnutého obcím, krajům, organizačním složkám státu, právníkům osobám se sídlem na území České republiky, a to na vědu a vzdělávání, výzkumné a vývojové účely, kulturu, školství, na policii, na požární ochranu, na podporu a ochranu mládeže, na ochranu zvířat a jejich zdraví, na účely sociální, zdravotnické a ekologické, humanitární, charitativní, náboženské pro registrované církve a náboženské společnosti, tělovýchovné a sportovní, a politickým stranám, politickým hnutím, evropským politickým stranám nebo evropským politickým nadacím na jejich činnost.“* (Zákon č. 586/1992 Sb.) Pro roky 2020 a 2021 byla novelou zákona o daních z příjmů č. 39/2021 Sb. stanovena maximální částka 30 % ze základu daně. Za dar se také považuje bezpříspěvkový odběr krve a jejích složek, který se oceňuje částkou 3 000 Kč, a odběr orgánu živého dárce, který se oceňuje částkou 20 000 Kč (Vančurová, 2021).

Další nezdanitelnou částí základu daně mohou být zaplacené úroky z hypotečního nebo obdobného úvěru a z úvěru ze stavebního spoření, který byl poskytnut k financování bytových potřeb (Ptáčková Mísařová a Otavová, 2018). Ty byly do roku 2021 limitovány částkou 300 000 Kč, ale novelizací zákona došlo od 1. 1. 2021 ke snížení na 150 000 Kč (Zákon č. 386/2020 Sb.)

Příspěvky na penzijní připojištění, penzijní spoření a pojistné na doplňkové penzijní spoření bylo možné do roku 2024 odečíst do výše 24 000 Kč za zdaňovací období. Dalším odpočtem bylo pojistné na soukromé životní pojištění, které bylo možné odečíst od základu daně ve výši 24 000 Kč za zdaňovací období (Vančurová a Zídková, 2022). Od roku 2024 lze odečíst od základu daně příspěvky zaplacené poplatníkem na podporované produkty spoření na stáří a daňově podporované pojištění dlouhodobé péče, jehož je pojistníkem, a to v maximální výši 48 000 Kč. Produktem na stáří se rozumí:

- penzijní připojištění se státním příspěvkem,
- doplňkové penzijní spoření,
- penzijní pojištění u instituce penzijního pojištění,
- soukromé životní pojištění a
- dlouhodobý investiční produkt (Zákon č. 462/2023 Sb.).

Do roku 2024 bylo možné odečíst od základu daně členské příspěvky odborové organizaci do výše 1,5 % zdanitelných příjmů, maximálně však do výše 3 000 Kč za zdaňovací období a také úhrady za zkoušky ověřující další vzdělávání do výše 10 000 Kč (Ptáčková Mísařová a Otavová, 2018). Obě tyto položky nezdanitelné části základu daně byly od 1. 1. 2024 zrušeny (Zákon č. 349/2023 Sb.).

2.5.3 Sazba daně

Základní sazba daně ve výši 15 % zůstala stejná. 1. ledna 2021 došlo ke zrušení tzv. solidární daně, která byla zavedena v roce 2013. Tato daň zvyšovala daň z příjmů u příjmu nad stanoveným limitem o 7 % (Bureš, 2022).

Sazba daně byla 1. 1. 2021 změněna zákonem č. 609/2020 Sb., a to následovně: „Sazba daně činí 15 % pro část základu daně do 48násobku průměrné mzdy a 23 % pro část základu daně přesahující 48násobek průměrné mzdy.“ (Zákon 609/2020 Sb.)

Druhé 23% pásmo sazby nahradilo solidární daň, ale na rozdíl od solidární daně se vztahuje na celý základ daně, a ne pouze na vybrané příjmy (Vančurová, 2021).

1.1.2024 došlo k další změně sazby daně: „Sazba daně činí 15 % pro část základu daně do 36násobku průměrné mzdy a 23 % pro část základu daně přesahující 36násobek průměrné mzdy.“ (Zákon č. 586/1992 Sb.)

2.5.4 Slevy na dani

V roce 2021 se poprvé od roku 2008 zvýšila sleva na poplatníka, a to z částky 24 840 Kč na 27 840 Kč. V roce 2022 se sleva opět zvýšila o 3 000 Kč na 30 840 Kč (Zákon č. 609/2020 Sb.). Další změna nastala pouze v názvosloví u poplatníků s invalidním důchodem. Ostatní slevy zůstaly nezměněny.

V roce 2024 došlo ke zrušení slevy na studenta. Tuto slevu podle ministra financí Zbyňka Stanjury využívali studenti, kteří si vydělali za rok více než 205 600 Kč ročně a dále lidé, kteří měli status studenta pouze formálně. Naopak studenti, kteří si vydělali za rok méně tuto slevu nemohli vůbec využít (Kučera, 2023).

Dále došlo v roce 2024 ke zrušení slevy za umístění dítěte. Hlavním důvodem zrušení byl podle ministerstva financí fakt, že tuto slevu uplatňovali pouze středně a vysokopříjmové skupiny poplatníků s dostatečně vysokým daňovým základem. Naopak nízkopříjmoví poplatníci tuto slevu kvůli nízkému základu daně nemohli využít (Kučera, 2023).

V roce 2024 byla dále omezena daňová sleva na vyživovanou manželku či manžela. Výše této slevy zůstala stejná, avšak poplatník si ji může uplatnit pouze pokud žije ve společně hospodařící domácnosti s manželem (manželkou) a vyživovaným dítětem poplatníka, které nedovršilo věku 3 let. Další podmínkou je že manžel (manželka) nemá vlastní příjem přesahující 68 000 Kč za zdaňovací období (Zákon č. 349/2023 Sb.).

Tabulka 10 - Slevy na dani v roce 2021 a 2022

Sleva na dani	Částka za rok	Částka za rok
na poplatníka	27 840 Kč	30 840 Kč
na manželku (manžela)	24 840 Kč	24 840 Kč
na manželku (manžela) držitele průkazu ZTP/P	49 680 Kč	49 680 Kč
na invaliditu I. a II. stupně	2 520 Kč	2 520 Kč
na invaliditu III. stupně	5 040 Kč	5 040 Kč
na poplatníka držitele průkazu ZTP/P	16 140 Kč	16 140 Kč
na studenta	4 020 Kč	4 020 Kč

zdroj: Zákon č. 586/1992 Sb.

2.5.5 Daňové zvýhodnění

V roce 2021 činilo daňové zvýhodnění na první vyživované dítě 15 204 Kč, na druhé vyživované dítě 19 404 Kč a na třetí a další vyživované dítě 24 840 Kč. Byla zrušena maximální výše ročního bonusu 60 300 Kč (Zákon č. 609/2020 Sb.). Zrušení limitu bylo provedeno v rámci daňového balíčku, změna se dotkla nejvíce rodin se 4 a více dětmi. Naopak rodinám s jedním až třemi dětmi se zrušení limitu nedotklo, až na výjimku postiženého dítěte s průkazem ZTP/P (Kučera, 2020).

V roce 2022 byly poprvé od roku 2017 navýšeny částky daňového zvýhodnění na druhé (z 19 404 Kč na 22 320 Kč ročně) a třetí a další vyživované dítě (z 24 204 Kč na 27 840 Kč ročně), zvýhodnění na první dítě zůstalo beze změny ve výši 15 204 Kč (Zákon 285/2021 Sb.).

2.6 Změny u dohod konaných mimo pracovní poměr

V říjnu roku 2023 začala platit povinnost písemného uzavření všech DPP a DPČ a zaměstnavatelům přibylo vůči těmto zaměstnancům informačních povinností. Zaměstnanci mají nově právo na příplatky za práci. Od ledna 2024 mají zaměstnanci na dohody nárok na dovolenou. Od 1. července 2024 pro zaměstnavatele začala platit oznamovací povinnost – zaměstnavatel musí předkládat údaje o těchto zaměstnancích příslušné okresní správě sociálního zabezpečení (e15.cz, 2024).

Od 1.1.2025 bude zaveden nový systém zdanění a zpojistnění dohod. Nově je navrhováno zavedení režimu takzvané oznámené neboli hlavní dohody, u níž rozhodnou výší měsíčního příjmu pro účast na pojištění bude částka odpovídající 25 % PM, tedy pro rok 2024 částka 10 500 korun. Pokud dojde k překročení tohoto limitu u jednoho zaměstnavatele, bude celý příjem podléhat odvodům sociálního a zdravotního pojištění. Z částky pod limit se pojištění odvádět nebude (e15.cz, 2024).

II. PRAKTICKÁ ČÁST

3 ANALÝZA VÝVOJE EFEKTIVNÍCH SAZEB DANĚ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB ZE ZÁVISLÉ ČINNOSTI

Praktická část bakalářské práce se zabývá analýzou efektivních sazeb daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti. Analýza je provedena pomocí výpočtu modelových příkladů. Je zde proveden výpočet efektivní sazby daně ze tří hrubých ročních příjmů. Srovnání je provedeno mezi lety, ve kterých došlo k nejvýznamnějším legislativním změnám. Konkrétně se jedná o roky 2005, 2006, 2008, 2015 a 2024.

3.1 Přehled nejvýznamnějších změn základních konstrukčních prvků daně z příjmů fyzických osob

V této podkapitole se nachází přehled nejvýznamnějších změn základních konstrukčních prvků daně z příjmů fyzických osob, které jsou využívány pro výpočet modelových příkladů.

3.1.1 Sazby daně z příjmů a základ daně

Do roku 2006 se zdaňoval příjem fyzických osob pomocí progresivní sazby daně která byla rozdělena do 4 pásem podle výše daňového základu. V tabulce č. 11 je provedeno srovnání daňových pásem v roce 2005 a 2006.

Tabulka 11 - Sazba daně z příjmů FO v roce 2005 a 2006

2005			
Základ daně		Daň	Ze základu přesahujícího
od Kč	do Kč		
0	109 200	15 %	
109 200	218 400	16 380 Kč + 20 %	109 200 Kč
218 400	331 200	38 220 Kč + 25 %	218 400 Kč
331 200	a více	66 420 Kč + 32 %	331 200 Kč
2006			
Základ daně		Daň	Ze základu přesahujícího
od Kč	do Kč		
0	121 200	12 %	
121 200	218 400	14 544 Kč + 19 %	121 200 Kč
218 400	331 200	33 012 Kč + 25 %	218 400 Kč
331 200	a více	61 212 Kč + 32 %	331 200 Kč

Zdroj: Zákon č. 80/2005 Sb., Zákon č. 45/2006 Sb.

V roce 2008 byla v souvislosti se zavedením superhrubé mzdy, která zvyšovala základ daně o 35 %, zavedena lineární sazba daně, která zdaňovala všechny základy daně 15% sazbou.

V roce 2015 výpočet ovlivňovalo zavedení solidárního zvýšení daně z roku 2013. Základ daně navýšený o sociální a zdravotní pojistné zaměstnavatele se zdanil 15% sazbou, a kromě toho se zdanila částka, která představovala rozdíl mezi hrubým základem daně a 48násobkem průměrné mzdy 7 %. V roce 2024 je platná opět progresivní sazba daně a základ daně se již nezvyšuje na superhrubou mzdu. 15% sazbou je zdaňován příjem do 36násobku průměrné mzdy, 23% příjem nad 36násobek průměrné mzdy. V tabulce č. 12 je uveden přehled sazeb.

Tabulka 12 - Sazba daně z příjmů v roce 2008, 2015 a 2024

	Sazba daně
2008	15%
2015	15 % + 7 % z rozdílu mezi hrubým ZD a 48násobkem PM
2024	15 % pro část ZD do 36násobku PM
	23 % pro část ZD nad 36násobek PM

Zdroj: vlastní zpracování dle zákona č. 586/1992

3.1.2 Nezdánitelné části základu daně a slevy na dani

V tabulce č. 13 je uveden přehled nezdánitelných částí ZD a slev na dani, které jsou využívány v praktické části bakalářské práce. Odpočty ve vztahu k poplatníkovi byly do roku 2005 uplatňovány jako nezdánitelné části základu daně, které snižovaly základ daně. Jednalo se o nezdánitelnou část základu daně na poplatníka a na manželku. V roce 2006 byly tyto odpočty převedeny na slevy na dani, které snižují daňovou povinnost poplatníka. V průběhu let se jejich výše měnila. U středně a vysokopříjmových poplatníků uplatňujících slevu na manželku tato změna způsobila mírný nárůst efektivní sazby daně.

Tabulka 13 – Nezdánitelné části základu daně a slevy na dani

	2005	2006	2008	2015	2024
nezdánitelná část ZD na poplatníka	38 040 Kč				
sleva na poplatníka		7 200 Kč	24 840 Kč	24 840 Kč	30 840 Kč
nezdánitelná část ZD na manželku	21 720 Kč				
sleva na manželku		4 200 Kč	24 840 Kč	24 840 Kč	24 840 Kč

Zdroj: vlastní zpracování dle zákona č. 586/1992 Sb.

3.1.3 Daňové zvýhodnění

V roce 2005 a 2006 nedošlo ke změnám výše daňového zvýhodnění. V roce 2008 byla částka navýšena na 10 680 Kč na každé vyživované dítě. Od roku 2015 závisí výše daňového zvýhodnění na počtu dětí. V tabulce č. 14 je uveden přehled částek daňového zvýhodnění.

Tabulka 14 – Daňové zvýhodnění

	2005	2006	2008	2015	2024
1. dítě	6 000 Kč	6 000 Kč	10 680 Kč	13 404 Kč	15 204 Kč
2. dítě	6 000 Kč	6 000 Kč	10 680 Kč	15 804 Kč	22 320 Kč
3. a další dítě	6 000 Kč	6 000 Kč	10 680 Kč	17 004 Kč	27 840 Kč

Zdroj: vlastní zpracování dle zákona č. 586/1992 Sb.

3.2 Charakteristika modelových příkladů

Tato podkapitola se zabývá charakteristikou modelových příkladů, které jsou využívány k analýze vývoje efektivních sazeb daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti.

3.2.1 Modeloví poplatníci

Výpočet je prováděn u čtyř poplatníků:

- poplatník A je svobodný a bezdětný;
- poplatník B je ženatý, manželka nemá vlastní příjem, má jedno dítě starší 3 let;
- poplatník C je ženatý, manželka má vlastní příjem, má jedno dítě starší 3 let;
- poplatník D je ženatý, manželka nemá vlastní příjem, má dvě děti starší 3 let.

3.2.2 Roční příjem

Pro účely bakalářské práce je výpočet daňové povinnosti proveden ze tří hrubých ročních příjmů, které poplatníci získali dle § 6 ZDP.

Nízký příjem je stanoven jako dvanáctinásobek minimální mzdy platné pro rok 2024 – **226 800 Kč**. Minimální mzda činí v roce 2024 18 900 Kč (VZP, 2024).

Střední příjem je stanoven jako dvanáctinásobek průměrné mzdy platné pro rok 2024 – jedná se o částku **527 604 Kč**. Průměrná mzda je v roce 2024 stanovena na 43 967 Kč (Finanční správa, 2023).

Vysoký příjem je pro účely bakalářské práce stanoven na **1 800 000 Kč**. Příjem je stanoven na tuto částku z toho důvodu, aby se v roce 2024 projevila progresivní sazba daně, která zdaňuje příjem nad 36násobek platné průměrné mzdy, tj. 1 582 812 Kč, 23% sazbou.

3.2.3 Způsob výpočtu v jednotlivých letech

V roce 2005 probíhal výpočet daně následovně: od stanoveného základu daně se odečetly nezdanitelné části základu daně, následně se základ daně zaokrouhlil na celé sto korun dolů

a z upraveného základu daně se vypočítala daň podle příslušné sazby daně a daňového pásma. Přehled daňových pásem je uveden v tabulce č. 6. Od vzniklé daně se dále odečetlo daňové zvýhodnění a vznikla konečná daňová povinnost nebo daňový bonus.

V roce 2006 se z nezdanitelných částí základu daně staly slevy na dani, které se odečítaly až od vypočtené daně, nikoliv od základu daně jako tomu bylo v roce 2005. Také došlo k úpravě daňových pásem. Daň se tedy vypočítala ze základu daně zaokrouhleného na celé sto koruny dolů podle příslušného daňového pásma. Přehled daňových pásem je uveden v tabulce č. 8. Od daně byly následně odečteny slevy na dani a daňové zvýhodnění a vznikla tak konečná daňová povinnost nebo daňový bonus.

V roce 2008 se základem daně stala superhrubá mzda, došlo ke změně sazby daně z progresivní na lineární ve výši 15 % ze základu daně a ke zvýšení daňových slev a daňového zvýhodnění. Výpočet probíhal následovně – základ daně byl navýšen o 35 % (sociální pojistné zaměstnavatele). Ze zvýšeného a zaokrouhleného základu daně byla vypočítána 15% daň od které byly následně odečteny slevy na dani a daňové zvýhodnění na děti. Tím vznikla výsledná daňová povinnost nebo daňový bonus.

V roce 2015 byl výpočet proveden stejným způsobem jako v roce 2008, došlo pouze k úpravě daňového zvýhodnění. Superhrubé mzda představovala 134 % základu daně. Pokud však měl poplatník příjem vyšší než 48násobek průměrné mzdy, zdanil se rozdíl mezi 48násobkem PM a hrubým základem daně 7% sazbou, která představovala solidární zvýšení daně. 48násobek průměrné mzdy činí v roce 2015 1 277 328 Kč (Procházka, 2016).

V roce 2024 je základem daně hrubá mzda. Ta se zaokrouhluje na celé sto koruny dolů. Následně je ze základu daně vypočítána 15% nebo 23% daň podle výše daňového základu. 23% sazba daně platí pro část základu daně vyšší než 1 582 812 Kč (Finanční správa, 2023). Od daně se následně odečtou slevy na dani a daňové zvýhodnění, které jsou oproti roku 2015 navýšeny. Slevu na manželku může v roce 2024 uplatnit poplatník žijící s manželkou a vyživovaným dítětem do tří let v jedné domácnosti. Tak vznikne výsledná daňová povinnost nebo daňový bonus.

3.3 Výpočet daňové povinnosti u poplatníků s nízkým příjmem

V této kapitole je znázorněn výpočet daňové povinnosti u všech poplatníků s nízkým příjmem, který je pro účely bakalářské práce stanoven na 226 800 Kč.

3.3.1 Výpočet daňové povinnosti poplatníka A

V tabulce č. 15 je uveden výpočet daňové povinnosti poplatníka A s nízkým příjmem.

V roce 2005 byl základ daně poplatníka A snížen o nezdanitelnou část ZD na poplatníka ve výši 38 040 Kč. Snížený základ daně ve výši 188 760 Kč se poté zaokrouhlil na 188 700 Kč. Takto vysoký ZD spadl do druhého daňového pásma, které se zdaňovalo částkou 16 380 Kč + 20 % ze ZD přesahujícího 109 200 Kč. Výsledná daň činila 32 280 Kč a efektivní sazba daně 14,2 %.

V roce 2006 se již ZD neupravoval. Ze základu 226 800 Kč se vypočítala daň podle třetího daňového pásma (33 012 Kč + 25 % ze ZD přesahujícího 218 400 Kč). Daň před odečtením slev činila 35 112 Kč, od této daně byla odečtena sleva na poplatníka ve výši 7 200 Kč. Efektivní sazba daně se snížila oproti roku 2005 o 1,9 p. b. na 12,3 %.

V roce 2008 se základ daně navýšil o SP a ZP zaměstnavatele. Jednalo se o 35 % ze ZD. Zvýšený zaokrouhlený základ daně činil 306 100 Kč a 15% daň z tohoto základu byla 45 915 Kč. Následně byla odečtena sleva na poplatníka (24 840 Kč) a výsledná daňová povinnost byla ve výši 21 075 Kč. Efektivní sazba daně se oproti roku 2006 snížila o 3 p. b. na 9,3 %.

V roce 2015 se základ daně opět navýšil o SP a ZP zaměstnavatele, které představovalo 34 % ze základu daně. Zvýšený základ daně činil 303 912 Kč, který se následně zaokrouhlil na 303 900 Kč. 15% daň byla ve výši 45 585 Kč. Od té byla opět odečtena sleva na poplatníka ve výši 24 840 Kč. Konečná daňová povinnost činila 20 745 Kč a efektivní sazba daně poklesla o 0,2 p. b. na 9,1 %.

V roce 2024 se ZD nenavyšoval. Ze ZD 226 800 Kč byla vypočítána 15% daň ve výši 34 020 Kč. Od té byla následně odečtena sleva na poplatníka (30 840 Kč). Daň po odečtení slevy byla ve výši 3 180 Kč. Efektivní sazba daně činila 1,4 % - oproti roku 2015 došlo k poklesu o 7,7 p. b.

Tabulka 15 - Daň z příjmů poplatníka A při nízkém příjmu (v Kč)

	2005	2006	2008	2015	2024
Základ daně	226 800	226 800	226 800	226 800	226 800
Zvýšený ZD o SP a ZP zaměstnavatele			306 180	303 912	
Nezdanitelná část ZD	celkem	-38 040			
	na poplatníka	-38 040			
Snížený ZD	188 760	226 800	306 180	303 912	226 800
Upravený ZD	188 700	226 800	306 100	303 900	226 800
Sazba daně	16 380 + 20 %	33 012 + 25 %	15 %	15 %	15 %
Daň před odečtením slev	32 280	35 112	45 915	45 585	34 020
Slevy na dani	celkem		-7 200	-24 840	-30 840
	na poplatníka		-7 200	-24 840	-30 840
Daň po odečtení slev	32 280	27 912	21 075	20 745	3 180
Daňové zvýhodnění	celkem	0	0	0	0
	1. dítě	0	0	0	0
	2. dítě	0	0	0	0
Výsledná daň (+)	32 280	27 912	21 075	20 745	3 180
Daňový bonus (-)	-	-	-	-	-
Efektivní sazba daně	14,2 %	12,3 %	9,3 %	9,1 %	1,4 %

Zdroj: vlastní zpracování

3.3.2 Výpočet daňové povinnosti poplatníka B

V tabulce č. 16 je uveden výpočet daňové povinnosti poplatníka B s nízkým příjmem.

V roce 2005 byl základ daně poplatníka B snížen o nezdanitelnou část ZD na poplatníka (38 040 Kč) a na manželku (21 720 Kč). Snížený základ daně ve výši 167 040 Kč se zaokrouhlil na 167 000 Kč. Takto vysoký ZD spadal do druhého daňového pásma, stejně jako u předchozího poplatníka. Od daně ve výši 27 940 Kč bylo odečteno daňové zvýhodnění na jedno dítě (6 000 Kč). Výsledná daň činila 21 940 Kč a efektivní sazba daně 9,7 %.

V roce 2006 spadal základ daně 226 800 Kč do třetího daňového pásma stejně jako u poplatníka A. Daň před odečtením slev byla ve výši 33 112 Kč, po odečtení slevy na poplatníka (7 200 Kč) a na manželku (4 200 Kč) se daň snížila na 23 712 Kč. Od této daně bylo stejně jako v předchozím roce odečteno daňové zvýhodnění ve výši 6 000 Kč. Výsledná daň činila 17 712 Kč a efektivní sazba daně klesla o 1,9 p. b. na 7,8 %.

V roce 2008 byl ZD vynásoben koeficientem 1,35 a vznikl tak zvýšený základ daně 306 180 Kč. Ze zaokrouhleného ZD se vypočetla 15% daň, která byla ve výši 45 915 Kč. Od daně byla odečtena daňová sleva na poplatníka (24 840 Kč) a na manželku (24 840 Kč). Součet slev převyšoval vypočítanou daň, a tak vznikla nulová daňová povinnost. Po odečtení

daňového zvýhodnění vznikl daňový bonus ve výši 10 680 Kč a efektivní sazba daně -4,7 %. Efektivní sazba se snížila o 12,5 p. b.

V roce 2015 činilo sociální pojistné které zvyšovalo hrubou mzdu 34 %. Základ daně se vynásobil koeficientem 1,34 a vznikl tak zvýšený ZD ve výši 303 912 Kč. 15% daň ze zaokrouhleného základu činila 45 585 Kč a stejně jako v roce 2008 byla slevou na poplatníka a na manželku snížena až na nulu. Po odečtení daňového zvýhodnění vznikl daňový bonus ve výši 13 404 Kč a efektivní sazba daně klesla o 1,2 p. b na -5,9 %.

V roce 2024 se ze ZD 226 800 Kč vypočetla 15% daň ve výši 34 020 Kč. Od daně byla odečtena pouze sleva na poplatníka (30 840 Kč), jelikož na slevu na manželku již poplatník neměl nárok. Vznikla daň po odečtení slev ve výši 3 180 Kč od které bylo následně odečteno daňové zvýhodnění (15 204 Kč). Došlo ke vzniku daňového bonusu 12 024 Kč. Efektivní sazba daně opět poklesla o 1,7 p. b. na -7,6 %.

Tabulka 16 - Daň z příjmů poplatníka B při nízkém příjmu (v Kč)

	2005	2006	2008	2015	2024
Základ daně	226 800	226 800	226 800	226 800	226 800
Zvýšený ZD o SP a ZP zaměstnavatele			306 180	303 912	
Nezdanitelná část ZD	celkem	-59 760			
	na poplatníka	-38 040			
	na manželku	-21 720			
Snížený ZD	167 040	226 800	306 180	303 912	226 900
Upravený ZD	167 000	226 800	306 100	303 900	226 800
Sazba daně	16 380 + 20 %	33 012 + 25 %	15 %	15 %	15 %
Daň před odečtením slev	27 940	35 112	45 915	45 585	34 020
Slevy na dani	celkem		-11 400	-49 680	-30 840
	na poplatníka		-7 200	-24 840	-30 840
	na manželku		-4 200	-24 840	
Daň po odečtení slev	27 940	23 712	0	0	3 180
Daňové zvýhodnění	celkem	-6 000	-6 000	-10 680	-15 204
	1. dítě	-6 000	-6 000	-10 680	-15 204
Výsledná daň (+)	21 940	17 712	-	-	-
Daňový bonus (-)	-	-	-10 680	-13 404	-12 024
Efektivní sazba daně	9,7 %	7,8 %	-4,7 %	-5,9 %	-7,6 %

Zdroj: vlastní zpracování

3.3.3 Výpočet daňové povinnosti poplatníka C

V tabulce č. 17 je uveden výpočet daňové povinnosti poplatníka C s nízkým příjmem.

V roce 2005 byl ZD poplatníka C snížen o nezdanitelnou část ZD na poplatníka (38 040 Kč). Základ daně ve výši 188 760 Kč byl zaokrouhlen na 188 700 Kč. Následně z něho byla

vypočítána daň podle druhého daňového pásma (16 380 Kč + 20 % ze ZD přesahujícího 109 200 Kč) ve výši 32 280 Kč. Od této daně bylo odečteno daňové zvýhodnění na jedno dítě (6 000 Kč) a vznikla konečná daňová povinnost ve výši 26 280 Kč s efektivní sazbou daně 11,6 %.

V roce 2006 spadal ZD 226 800 Kč do třetího daňového pásma (33 012 Kč + 25 % ze ZD přesahujícího 218 400 Kč), daň před odečtením slevy činila 35 112 Kč. Od této daně byla odečtena sleva na poplatníka ve výši 7 200 Kč a vznikla tak daň po odečtení slevy ve výši 27 912 Kč. Od této daně bylo odečteno daňové zvýhodnění (6 000 Kč). Výsledná daň činila 21 912, efektivní sazba klesla o 1,9 p. b. na 9,7 %.

V roce 2008 byl základ daně navýšen o SP a ZP zaměstnavatele (35 %). Navýšený a zaokrouhlený ZD ve výši 306 100 Kč byl zdaněn 15% daňovou sazbou. Od daně ve výši 45 915 Kč byla odečtena sleva na poplatníka (24 840 Kč). Daň po odečtení slev činila 21 075 Kč. Dále bylo od daně odečteno daňové zvýhodnění ve výši 10 680 Kč a konečná daňová povinnost činila 10 395 Kč a efektivní sazba daně oproti roku 2006 klesla o 5,1 p. b. na 4,6 %.

V roce 2015 byl ZD opět navýšen o SP a ZP zaměstnavatele (34 %). Daň z navýšeného ZD, který byl ve výši 303 900 Kč, činila 45 585 Kč. Od té byla odečtena sleva na poplatníka (24 840 Kč). Daň po odečtení slevy byla ve výši 20 745 Kč. Od této daně bylo odečteno daňové zvýhodnění ve výši 13 404 Kč, výsledná daň činila 7 341 Kč a efektivní sazba daně 3,2 %.

V roce 2024 byla vypočítána daň 15 % ze ZD 226 800 Kč ve výši 34 020 Kč. Po odečtení slevy na poplatníka (30 840 Kč) vznikla daň ve výši 3 180 Kč. Od této daně bylo odečteno daňové zvýhodnění a poprvé tak došlo u poplatníka C ke vzniku daňového bonusu ve výši 12 024 Kč. Efektivní sazba činila -5,3 %.

Tabulka 17 - Daň z příjmů poplatníka C při nízkém příjmu (v Kč)

	2005	2006	2008	2015	2024
Základ daně	226 800	226 800	226 800	226 800	226 800
Zvýšený ZD o SP a ZP zaměstnavatele			306 180	303 912	
Nezdanitelná část ZD	celkem	-38 040			
	na poplatníka	-38 040			
Snížený ZD	188 760	226 800	306 180	303 912	226 800
Upravený ZD	188 700	226 800	306 100	303 900	226 800
Sazba daně	16 380 + 20 %	33 012 + 25 %	15 %	15 %	15 %
Daň před odečtením slev	32 280	35 112	45 915	45 585	34 020
Slevy na dani	celkem		-7 200	-24 840	-30 840
	na poplatníka		-7 200	-24 840	-30 840
Daň po odečtení slev	32 280	27 912	21 075	20 745	3 180
Daňové zvýhodnění	celkem	-6 000	-6 000	-10 680	-15 204
	1. dítě	-6 000	-6 000	-10 680	-15 204
Výsledná daň (+)	26 280	21 912	10 395	7 341	-
Daňový bonus (-)	-	-	-	-	-12 024
Efektivní sazba daně	11,6 %	9,7 %	4,6 %	3,2 %	-5,3 %

Zdroj: vlastní zpracování

3.3.4 Výpočet daňové povinnosti poplatníka D

V tabulce č. 18 je uveden výpočet daňové povinnosti poplatníka D s nízkým příjmem.

V roce 2005 byl základ daně poplatníka D snížen o nezdanitelnou část ZD na poplatníka (38 040 Kč) a na manželku (21 720 Kč). Vznikl tak snížený ZD ve výši 167 040 Kč, který se zaokrouhlil na 167 000 Kč. Upravený ZD spadal do druhého daňového pásma. Byla vypočítána daň ve výši 27 940 Kč, od které bylo následně odečteno daňové zvýhodnění na 2 děti v celkové výši 12 000 Kč. Výsledná daň činila 15 940 Kč, efektivní sazba daně 7 %.

V roce 2006 se základ daně 226 800 Kč zdanil podle třetího daňového pásma. Daň před odečtením slev byla ve výši 35 112 Kč. Od této daně se odečetla sleva na poplatníka (7 200 Kč) a sleva na manželku (4 200 Kč). Daň po odečtení slev dosáhla výše 23 712 Kč a dále bylo odečteno daňové zvýhodnění na dvě děti ve výši 12 000 Kč. Výsledná daň činila 11 712 Kč, efektivní sazba 5,2 %. Oproti předchozímu roku došlo k poklesu efektivní sazby o 1,8 p. b.

V roce 2008 byl základ daně navýšen na 306 180 Kč. Ze zaokrouhleného základu činila 15% daň 45 915 Kč. Od daně byla následně odečtena sleva na poplatníka (24 840 Kč) a sleva na manželku (24 840 Kč). Celkové slevy na dani byly vyšší než samotná daň, takže po odečtení slev se daň rovnala nule. Po odečtení daňového zvýhodnění v celkové výši 21 360 Kč vznikl

daňový bonus ve výši 21 360 Kč, efektivní sazba daně činila -9,4 %. Oproti roku 2006 došlo k poklesu této sazby o 14,6 p. b.

V roce 2015 se základ daně navýšil na 303 912 Kč. 15% daň byla ve výši 45 585 Kč, po odečtení slevy na poplatníka a na manželku v celkové výši 49 680 Kč se daň rovnala nule stejně jako v předchozím roce. Vznikl tak daňový bonus ve výši 29 208 Kč, efektivní sazba daně opět poklesla o 3,5 p. b. na -12,9 %.

V roce 2024 se základ daně již nenavýšoval. 15% daň ze základu daně 226 800 Kč byla ve výši 34 020 Kč. Od této daně byla následně odečtena pouze sleva na poplatníka ve výši 30 840 Kč – poplatník již neměl nárok na slevu na manželku, neboť s ní nevyživoval ve společné domácnosti dítě mladší 3 let. Od daně ve výši 3 180 Kč bylo následně odečteno daňové zvýhodnění na dvě děti (37 574 Kč). Poplatníkovi vznikl nárok na daň. bonus ve výši 34 344 Kč a efektivní sazba daně oproti roku 2015 poklesla o 2,2 p. b. na -15,1 %.

Tabulka 18 - Daň z příjmů poplatníka D při nízkém příjmu (v Kč)

	2005	2006	2008	2015	2024	
Základ daně	226 800	226 800	226 800	226 800	226 800	
Zvýšený ZD o SP a ZP zaměstnavatele			306 180	303 912		
Nezdanitelná část ZD	celkem	-59 760				
	na poplatníka	-38 040				
	na manželku	-21 720				
Snížený ZD	167 040	226 800	306 180	303 912	226 800	
Upravený ZD	167 000	226 800	306 100	303 900	226 800	
Sazba daně	16 380 + 20 %	33 012 + 25 %	15 %	15 %	15 %	
Daň před odečtením slev	27 940	35 112	45 915	45 585	34 020	
Slevy na dani	celkem		-11 400	-49 680	-30 840	
	na poplatníka		-7 200	-24 840	-30 840	
	na manželku		-4 200	-24 840		
Daň po odečtení slev	27 940	23 712	0	0	3 180	
Daňové zvýhodnění	celkem	-12 000	-12 000	-21 360	-29 208	-37 524
	1. dítě	-6 000	-6 000	-10 680	-13 404	-15 204
	2. dítě	-6 000	-6 000	-10 680	-15 804	-22 320
Výsledná daň (+)	15 940	11 712	-	-	-	
Daňový bonus (-)	-	-	-21 360	-29 208	-34 344	
Efektivní sazba daně	7 %	5,2 %	-9,4 %	-12,9 %	-15,1 %	

Zdroj: vlastní zpracování

3.3.5 Efektivní sazba daně z příjmů poplatníků s nízkým příjmem

Souhrn efektivních sazeb daně všech poplatníků s nízkým příjmem je uveden v tabulce č. 19. Vývoj těchto sazeb je také znázorněn v grafu č. 1. Z uvedené tabulky vyplývá, že reformy daně z příjmů měly na všechny poplatníky s nízkým příjmem pozitivní vliv.

Mezi lety 2005 a 2006 dochází u všech poplatníků k mírnému snížení efektivní sazby daně, konkrétně o 1,8 – 1,9 p. b. Základ daně všech poplatníků se díky zrušení nezdanitelných částí daně přesunul z druhého do třetího daňového pásma, ale i přes to jejich efektivní sazba daně poklesla, zejména díky zavedení daňových slev.

Mezi lety 2006 a 2008 se efektivní sazby daně výrazně snížily u všech poplatníků. Snížení proběhlo i přes zavedení superhrubé mzdy (navýšení hrubé mzdy o 35 % ze ZD), a to zejména díky zrušení daňových pásem a zavedení lineární sazby daně a zvýšení slev a daňového zvýhodnění na děti. U poplatníků B a D, kteří uplatňovali slevu na manželku, bylo snížení efektivní sazby daně nejvýraznější. Poplatníkovi B, který uplatňoval kromě slevy na manželku také daň. zvýhodnění na jedno dítě, se efektivní sazba daně snížila o 12,5 p. b. U poplatníka D uplatňujícího slevu na manželku a daň. zvýhodnění na dvě děti došlo k poklesu efektivní sazby o 14,6 p. b.

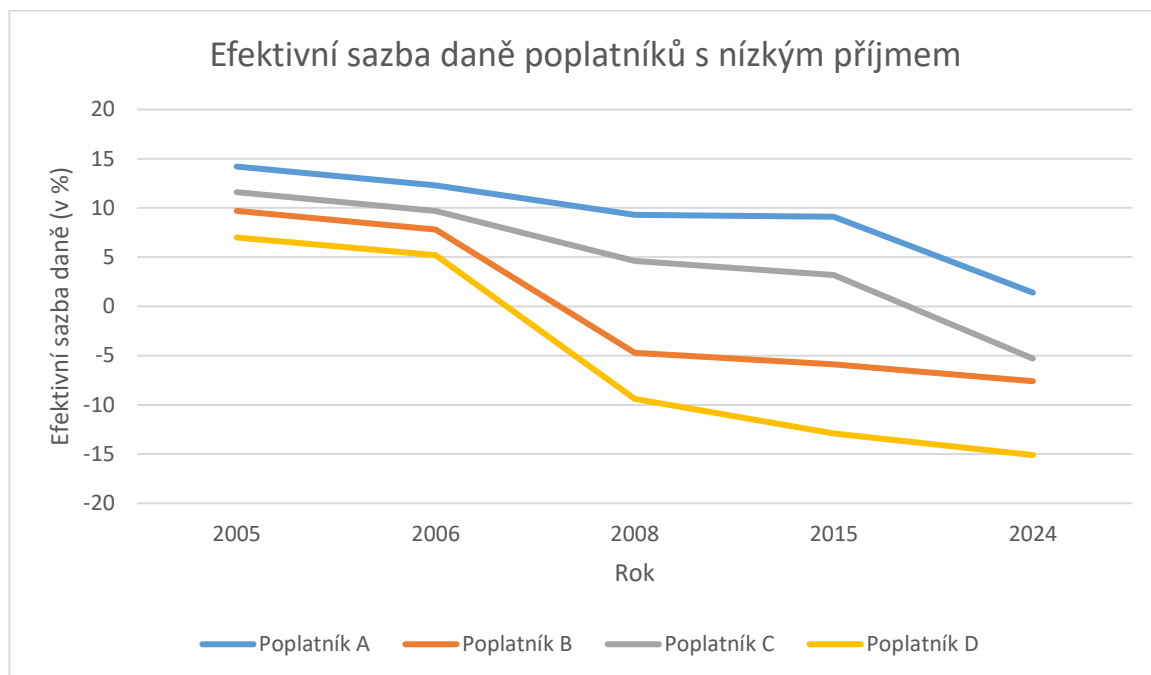
V roce 2015 došlo ke zvýšení daňového zvýhodnění na děti a hrubá mzda se navyšovala o 34 %. Došlo k mírnému poklesu efektivní sazby u všech poplatníků. U bezdětného poplatníka A se jednalo o pokles o 0,2 p. b., u poplatníků B a C s jedním dítětem došlo k poklesu o 1,2 a 1,4 p. b. a u poplatníka D s dvěma dětmi o 3,5 p. b.

Mezi lety 2015 a 2024 došlo opět k výraznému snížení efektivní sazby daně. Bylo to následkem zrušení superhrubé mzdy a zvýšení daňových slev a daňového zvýhodnění. Došlo taky k úpravě podmínek pro uplatnění slevy na manželku. Z tohoto důvodu se poplatníkovi B, který uplatňoval daň. zvýhodnění na jedno dítě snížila efektivní sazba pouze o 1,7 p. b., neboť již neměl nárok na tuto slevu. Naopak poplatníkovi C, který tuto slevu neuplatňoval, protože má jeho manželka vlastní příjem, poklesla efektivní sazba daně o 8,5 p. b.

Tabulka 19 - Efektivní sazba daně z příjmů u poplatníků s nízkým příjmem

	2005	2006	2008	2015	2024
Poplatník A	14,2 %	12,3 %	9,3 %	9,1 %	1,4 %
Poplatník B	9,7 %	7,8 %	-4,7 %	-5,9 %	-7,6 %
Poplatník C	11,6 %	9,7 %	4,6 %	3,2 %	-5,3 %
Poplatník D	7 %	5,2 %	-9,4 %	-12,9 %	-15,1 %

Graf 1 - Efektivní sazba daně poplatníků s nízkým příjmem

Zdroj: vlastní zpracování

3.4 Výpočet daňové povinnosti u poplatníků se středním příjmem

V této kapitole je znázorněn výpočet daňové povinnosti u všech poplatníků se středním příjmem, který je pro účely bakalářské práce stanoven ve výši 527 604 Kč.

3.4.1 Výpočet daňové povinnosti poplatníka A

Výpočet daňové povinnosti poplatníka A se středním příjmem je znázorněn v tabulce č. 20.

V roce 2005 se od základu daně odečetla nezdanitelná část základu daně na poplatníka, která byla ve výši 38 040 Kč. Po odečtení vznikl snížený základ daně ve výši 489 564 Kč, který se dále zaokrouhlil na 489 500 Kč. Zaokrouhlený základ daně spadal do čtvrtého daňového pásma, které bylo zdaňováno 66 420 Kč + 32 % ze základu daně přesahujícího 331 200 Kč. Výsledná daň činila 117 076 Kč a efektivní sazba daně byla 22,2 %.

V roce 2006 spadal základ daně 527 604 Kč do čtvrtého daňového pásma. Toto pásmo bylo zdaněno částkou 61 212 Kč + 32 % ze základu daně přesahujícího 331 200 Kč. Od daně, která vznikla ve výši 124 060 Kč, byla odečtena sleva na poplatníka 7 200 Kč. Tím vznikla výsledná daňová povinnost ve výši 116 860 Kč. Efektivní sazba daně se oproti roku 2005 mírně snížila na 22,1 %.

V roce 2008 se základ daně vynásobil koeficientem 1,35 a vznikl tak zvýšený základ daně ve výši 712 265 Kč který byl zaokrouhlen na 712 200 Kč. Ze základu daně se vypočetla 15% daň ve výši 106 830 Kč. Od této daně byla odečtena sleva na poplatníka (24 840 Kč). Vznikla tak výsledná daňová povinnost ve výši 81 990 Kč. Efektivní sazba daně poklesla o 6,6 p. b. na 15,5 %.

V roce 2015 byl ZD vynásoben koeficientem 1,34. Tím vznikl zvýšený ZD 706 989 Kč, po zaokrouhlení 706 900 Kč, ze kterého byla vypočtena daň ve výši 106 035 Kč. Od daně byla odečtena sleva na poplatníka (24 840 Kč) a vznikla konečná daňová povinnost 81 195 Kč. Oproti roku 2008 došlo k rozdílu efektivní sazby daně o 0,1 p. b.

V roce 2024 byl základ daně ve výši 527 604 Kč. Z tohoto základu daně byly vypočítána 15% daň, která činila 79 140 Kč. Tato daň byla snížena o slevu na poplatníka (30 840 Kč). Vznikla daňová povinnost ve výši 48 300 Kč. Oproti roku 2015 efektivní sazba daně klesla o 6,2 p. b. na 9,2 %.

Tabulka 20 - Daň z příjmů poplatníka A při středním příjmu (v Kč)

	2005	2006	2008	2015	2024
Základ daně	527 604	527 604	527 604	527 604	527 604
Zvýšený ZD o SP a ZP zaměstnavatele			712 265	706 989	
Nezdanitelná část ZD	celkem	-38 040			
	na poplatníka	-38 040			
Snížený ZD	489 564	527 604	712 265	706 989	527 604
Upravený ZD	489 500	527 600	712 200	706 900	527 600
Sazba daně	66 420 + 32 %	61 212 + 32 %	15 %	15 %	15 %
Daň před odečtením slev	117 076	124 060	106 830	106 035	79 140
Slevy na dani	celkem		-7 200	-24 840	-30 840
	na poplatníka		-7 200	-24 840	-30 840
Daň po odečtení slev	117 076	116 860	81 990	81 195	48 300
Daňové zvýhodnění	celkem	0	0	0	0
	1. dítě	0	0	0	0
	2. dítě	0	0	0	0
Výsledná daň (+)	117 076	116 860	81 990	81 195	48 300
Daňový bonus (-)	-	-	-	-	-
Efektivní sazba daně	22,2 %	22,1 %	15,5 %	15,4 %	9,2 %

Zdroj: vlastní zpracování

3.4.2 Výpočet daňové povinnosti poplatníka B

Výpočet daňové povinnosti poplatníka B se středním příjmem je uveden v tabulce č. 21.

V roce 2005 byla od základu daně odečtena nezdanitelná část ZD na poplatníka a na manželku v celkové výši 59 760 Kč. Vznikl snížený ZD 467 844 Kč, který se zaokrouhlil na

467 800 Kč. Takto vysoký ZD se zdaňoval podle čtvrtého daňového pásma stejně jako u poplatníka B. Vznikla daň ve výši 110 132 Kč od které bylo dále odečteno daňové zvýhodnění na jedno dítě ve výši 6 000 Kč. Výsledná daň činila 104 132 Kč a efektivní sazba daně 19,7 %.

V roce 2006 ZD 527 604 Kč spadal opět do čtvrtého daňového pásma. Od daně, která vznikla ve výši 124 060 Kč, byla odečtena sleva na poplatníka (7 200 Kč) a na manželku (4 200 Kč). Daň po odečtení slev ve výši 112 660 Kč byla snížena o daňové zvýhodnění na jedno dítě (6 000 Kč). Výsledná daň činila 106 660 Kč. Efektivní sazba daně se zvýšila 0,5 p. b. na 20,2 %.

V roce 2008 byl ZD vynásoben koeficientem 1,35 a vznikl tak zvýšený ZD ve výši 712 265 Kč. 15% daň ze zaokrouhleného základu daně činila 106 830 Kč, po odečtení slevy na poplatníka (24 840 Kč) a na manželku (24 840 Kč) 57 150 Kč. Od této daně bylo odečteno daňové zvýhodnění na jedno dítě (10 680 Kč) a výsledná daň tak činila 46 470 Kč. Efektivní sazba daně klesla o 11,4 p. b. na 8,8 %.

V roce 2015 byl ZD vynásoben koeficientem 1,34. Tím vznikl zvýšený ZD 706 989 Kč. Daň ze zaokrouhleného základu byla ve výši 106 035 Kč. Od daně byla odečtena sleva na poplatníka a na manželku v celkové výši 49 680 Kč. Od daně po slevách, která činila 56 355 Kč, bylo odečteno daňové zvýhodnění ve výši 13 404 Kč. Tak vznikla výsledná daň ve výši 42 951 Kč. Oproti roku 2008 efektivní sazba klesla o 0,7 p. b. na 8,1 %.

V roce 2024 činila 15% daň ze ZD 527 604 Kč 79 140 Kč. Po odečtení slevy na poplatníka ve výši 30 840 Kč vznikla daň 48 300 Kč. Na slevu na manželku poplatník neměl nárok. Od daně se dále odečetlo daňové zvýhodnění na jedno dítě (15 204 Kč). Konečná daňová povinnost byla 33 096 Kč. Efektivní sazba daně poklesla oproti roku 2015 pouze o 1,8 p. b. na 6,3 %.

Tabulka 21 - Daň z příjmů poplatníka B při středním příjmu (v Kč)

	2005	2006	2008	2015	2024
Základ daně	527 604	527 604	527 604	527 604	527 604
Zvýšený ZD o SP a ZP zaměstnavatele			712 265	706 989	
Nezdanitelná část ZD					
celkem	-59 760				
na poplatníka	-38 040				
na manželku	-21 720				
Snížený ZD	467 844	527 604	712 265	706 989	527 604
Upravený ZD	467 800	527 600	712 200	706 900	527 600
Sazba daně	66 420 + 32 %	61 212 + 32 %	15 %	15 %	15 %
Daň před odečtením slev	110 132	124 060	106 830	106 035	79 140
Slevy na dani					
celkem		-11 400	-49 680	-49 680	-30 840
na poplatníka		-7 200	-24 840	-24 840	-30 840
na manželku		-4 200	-24 840	-24 840	
Daň po odečtení slev	110 132	112 660	57 150	56 355	48 300
Daňové zvýhodnění					
celkem	-6 000	-6 000	-10 680	-13 404	-15 204
1. dítě	-6 000	-6 000	-10 680	-13 404	-15 204
Výsledná daň (+)	104 132	106 660	46 470	42 951	33 096
Daňový bonus (-)	-	-	-	-	-
Efektivní sazba daně	19,7 %	20,2 %	8,8 %	8,1 %	6,3 %

Zdroj: vlastní zpracování

3.4.3 Výpočet daňové povinnosti poplatníka C

Výpočet daňové povinnosti poplatníka C se středním příjmem je znázorněn v tabulce č. 22.

V roce 2005 byl základ daně snížen o nezdanitelnou část ZD na poplatníka ve výši 38 040 Kč. Vznikl snížený ZD 489 564 Kč, po zaokrouhlení 489 500 Kč. Upravený ZD byl zdaněn podle čtvrtého daňového pásma částkou 66 420 Kč + 32 % ze ZD přesahujícího 331 200 Kč. Daň před odečtením daňového zvýhodnění ve výši 6 000 Kč činila 117 076 Kč, po odečtení 111 076 Kč. Efektivní sazba daně byla 21,1 %.

V roce 2006 spadal základ daně do čtvrtého daňového pásma, které se zdaňovalo částkou 61 212 Kč + 32 % ze ZD přesahujícího 331 200 Kč. Daň před odečtením slev byla ve výši 124 060 Kč, po odečtení slevy na poplatníka (7 200 Kč) se snížila na 116 860 Kč. Dále bylo odečteno daňové zvýhodnění na jedno dítě (6 000 Kč). Výsledná daň činila 110 860 Kč. Efektivní sazba klesla oproti roku 2005 pouze o 0,1 p. b. na 21 %.

V roce 2008 došlo k navýšení ZD o sociální a zdravotní pojištění zaměstnavatele. Zvýšený ZD byl ve výši 712 265 Kč, daň ze zaokrouhleného základu činila 106 830 Kč. Po odečtení slevy na poplatníka (24 840 Kč) se daň snížila na 81 990 Kč. Dále bylo odečteno daňové zvýhodnění ve výši 10 680 Kč. Výsledná daň činila 71 310 Kč a efektivní sazba daně poklesla oproti roku 2006 o 7,5 p. b. na 13,5 %.

V roce 2015 se ZD navýšil na částku 706 989 Kč. Ze zaokrouhleného ZD byla vypočtena daň ve výši 106 035 Kč. Od daně byla odečtena sleva na poplatníka (24 840 Kč) a následně bylo odečteno daňové zvýhodnění (13 404 Kč). Výsledná daň činila 67 791 Kč. Efektivní sazba daně mírně poklesla na 12,8 %.

V roce 2024 se ze ZD 527 604 Kč vypočetla 15% daň ve výši 79 140 Kč. Od té byla odečtena sleva na poplatníka (30 840 Kč) a daň po odečtení slevy činila 48 300 Kč. Od této daně se dále odečetlo daňové zvýhodnění na jedno dítě (15 204 Kč). Výsledná daň činila 33 096 Kč, efektivní sazba daně se snížila o 6,5 p. b. na 6,3 %.

Tabulka 22 - Daň z příjmů poplatníka C při středním příjmu (v Kč)

	2005	2006	2008	2015	2024
Základ daně	527 604	527 604	527 604	527 604	527 604
Zvýšený ZD o SP a ZP zaměstnavatele			712 265	706 989	
Nezdanitelná část ZD	celkem	-38 040			
	na poplatníka	-38 040			
Snížený ZD	489 564	527 604	712 265	706 989	527 604
Upravený ZD	489 500	527 600	712 200	706 900	527 600
Sazba daně	66 420 + 32 %	61 212 + 32 %	15 %	15 %	15 %
Daň před odečtením slev	117 076	124 060	106 830	106 035	79 140
Slevy na dani	celkem	-7 200	-24 840	-24 840	-30 840
	na poplatníka	-7 200	-24 840	-24 840	-30 840
Daň po odečtení slev	117 076	116 860	81 990	81 195	48 300
Daňové zvýhodnění	celkem	-6 000	-6 000	-10 680	-13 404
	1. dítě	-6 000	-6 000	-10 680	-13 404
Výsledná daň (+)	111 076	110 860	71 310	67 791	33 096
Daňový bonus (-)	-	-	-	-	-
Efektivní sazba daně	21,1 %	21 %	13,5 %	12,8 %	6,3 %

Zdroj: vlastní zpracování

3.4.4 Výpočet daňové povinnosti poplatníka D

Výpočet daňové povinnosti poplatníka D se středním příjmem je znázorněn v tabulce č. 23.

V roce 2005 byl základ daně snížen o nezdanitelnou část ZD na poplatníka (38 040 Kč) a na manželku (21 720 Kč). Snížený základ daně ve výši 467 844 Kč se zaokrouhlil na 467 800 Kč. Stejně jako u předchozích poplatníků tento základ daně spadl do čtvrtého daňového pásma. Daň před odečtením daňového zvýhodnění na dvě děti (12 000 Kč) byla ve výši 110 132 Kč, po odečtení 98 132 Kč. Efektivní sazba daně byla 18,6 %.

V roce 2006 základ daně 527 600 Kč spadl do čtvrtého daňového pásma jako u předchozích poplatníků. Od daně ve výši 124 060 Kč byla odečtena sleva na poplatníka (7 200 Kč) a na manželku (4 200 Kč). Od daně po odečtení slev ve výši 112 660 Kč bylo odečteno daňové

zvýhodnění na dvě děti (12 000 Kč). Výsledná daň činila 100 660 Kč, efektivní sazba daně vzrostla o 0,5 p. b. na 19,1 %.

V roce 2008 byl základ daně navýšen na 712 265 Kč, následně byl zaokrouhlen na 712 200 Kč. Daň před odečtením slev byla ve výši 106 830 Kč. Po odečtení slevy na poplatníka (24 840 Kč) a na manželku (24 840 Kč) vznikla daň ve výši 57 150 Kč. Od daně bylo odečteno daňové zvýhodnění na dvě děti v celkové výši 21 260 Kč. Konečná daňová povinnost činila 35 790 Kč. Efektivní sazba daně poklesla o 12,3 p. b. na 6,8 %.

V roce 2015 byl ZD navýšen na 706 989 Kč. Daň ze zaokrouhleného ZD byla 106 035 Kč. Po odečtení slev v celkové výši 49 680 Kč vznikla daň ve výši 56 355 Kč. Od daně bylo odečteno daňové zvýhodnění na dvě děti v celkové výši 29 208 Kč. Vznikla tak daň ve výši 27 147 Kč. Efektivní sazba daně mírně poklesla o 1,7 p. b. na 5,1 %.

V roce 2024 byla 15% daň ze zaokrouhleného základu daně 527 600 Kč ve výši 79 140 Kč. Od daně byla odečtena pouze sleva na poplatníka (30 840 Kč). Vznikla daň po odečtení slev ve výši 48 300 Kč od které bylo odečteno daň. zvýhodnění na dvě děti (37 524 Kč). Výsledná daň byla ve výši 10 776 Kč. Efektivní sazba daně poklesla o 3,1 p. b. na 2 %.

Tabulka 23 - Daň z příjmů poplatníka D při středním příjmu (v Kč)

		2005	2006	2008	2015	2024
Základ daně		527 604	527 604	527 604	527 604	527 604
Zvýšený ZD o SP a ZP zaměstnavatele				712 265	706 989	
Nezdanitelná část ZD	celkem	-59 760				
	na poplatníka	-38 040				
	na manželku	-21 720				
Snížený ZD		467 844	527 604	712 265	706 989	527 604
Upravený ZD		467 800	527 600	712 200	706 900	527 600
Sazba daně		66 420 + 32 %	61 212 + 32 %	15 %	15 %	15 %
Daň před odečtením slev		110 132	124 060	106 830	106 035	79 140
Slevy na dani	celkem		-11 400	-49 680	-49 680	-30 840
	na poplatníka		-7 200	-24 840	-24 840	-30 840
	na manželku		-4 200	-24 840	-24 840	
Daň po odečtení slev		110 132	112 660	57 150	56 355	48 300
Daňové zvýhodnění	celkem	-12 000	-12 000	-21 360	-29 208	-37 524
	1. dítě	-6 000	-6 000	-10 680	-13 404	-15 204
	2. dítě	-6 000	-6 000	-10 680	-15 804	-22 320
Výsledná daň (+)		98 132	100 660	35 790	27 147	10 776
Daňový bonus (-)		-	-	-	-	-
Efektivní sazba daně		18,6 %	19,1 %	6,8 %	5,1 %	2 %

Zdroj: vlastní zpracování

3.4.5 Efektivní sazba daně z příjmů u poplatníků se středním příjmem

Souhrn efektivních sazeb daně všech poplatníků s nízkým příjmem je uveden v tabulce číslo 24. Vývoj těchto sazeb je znázorněn v grafu číslo 2. V průběhu let došlo u všech poplatníků se středním příjmem k poklesu efektivní sazby daně.

V roce 2006 dochází u poplatníků A a C, kteří neuplatňují slevu na manželku k poklesu efektivní sazby daně o 0,1 p. b. Naopak u poplatníků B a D, kteří tuto slevu uplatňují dochází k nárůstu této sazby o 0,5 p. b., a to kvůli zrušení nezdánitelné části základu daně na manželku a zavedení daňové slevy na manželku. Sleva na manželku, která nahradila nezdánitelnou část ZD na manželku, nebyla pro poplatníky se středním příjmem dostatečně vysoká.

Mezi lety 2006 a 2008 jsou rozdíly v efektivních sazbách daleko vyšší. Největší změna nastává u poplatníků B a D, jejichž manželka nemá příjmy a mají tak nárok na slevu na manželku, a to zejména díky zvýšení této slevy z 4 200 Kč na 24 840 Kč. U poplatníka B s jedním dítětem dochází k poklesu o 11,4 p. b., u poplatníka D se dvěma dětmi dokonce o 12,3 p. b. Bezdětnému poplatníkovi A klesla efektivní sazba o 6,6 p. b., poplatníkovi C, který neuplatňuje slevu na manželku a má jedno dítě o 7,5 p. b.

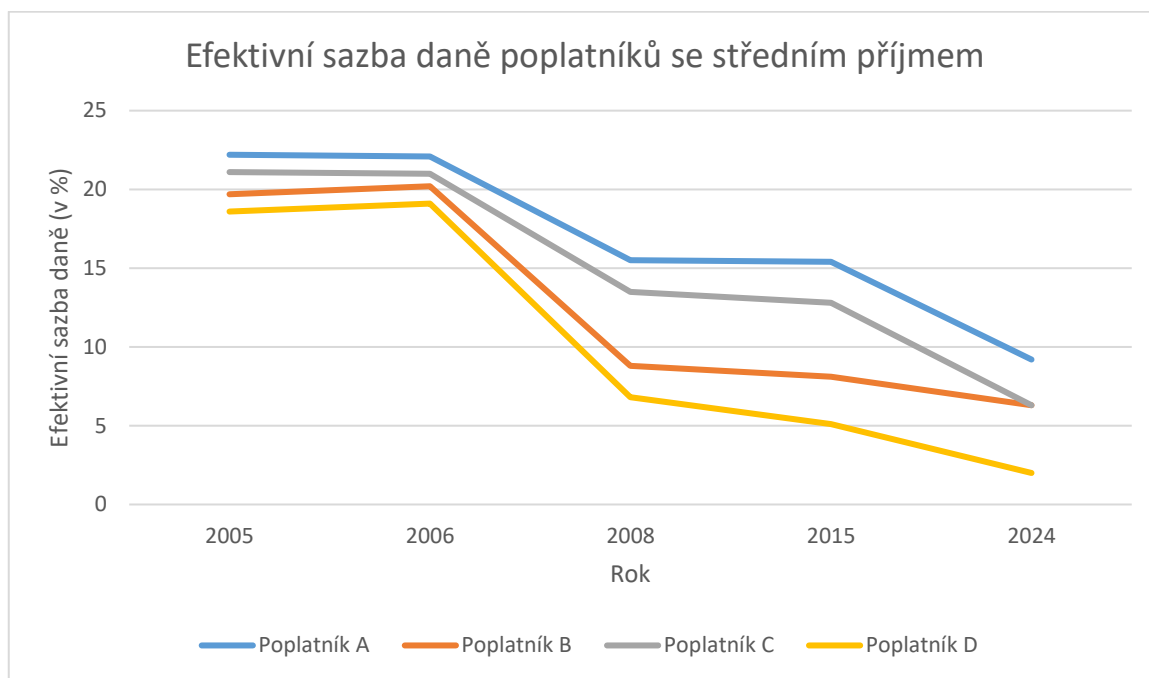
V roce 2015 poplatníkům B a C, kteří uplatňují daňové zvýhodnění na jedno dítě, poklesla efektivní sazba o 0,7 p. b. U poplatníka D, který uplatňuje daň. zvýhodnění na dvě děti došlo k poklesu této sazby o 1,7 p. b. Poplatníkovi A, který je svobodný a bezdětný, se tato sazba mírně snížila o 0,1 p. b. a to z důvodu snížení SP a ZP zaměstnavatele o 1 %.

Mezi lety 2015 a 2024 dochází k dalším změnám efektivních sazeb, a to z důvodu zrušení superhrubé mzdy a navýšení daňových slev. Poplatníky B a D, kteří do roku 2024 uplatňovaly slevu na manželku, zasáhla změna v uplatňování této slevy negativně. Jejich efektivní sazby poklesly v tomto roce pouze o 1,8 a 3,1 p. b. Naopak u bezdětného poplatníka A došlo ke snížení efektivní sazby o 6,2 p. b. a u poplatníka C s jedním dítětem o 6,5 p. b.

Tabulka 24 - Efektivní sazba daně z příjmů u poplatníků se středním příjmem

	2005	2006	2008	2015	2024
Poplatník A	22,2 %	22,1 %	15,5 %	15,4 %	9,2 %
Poplatník B	19,7 %	20,2 %	8,8 %	8,1 %	6,3 %
Poplatník C	21,1 %	21 %	13,5 %	12,8 %	6,3 %
Poplatník D	18,6 %	19,1 %	6,8 %	5,1 %	2 %

Graf 2 - Efektivní sazba daně poplatníků se středním příjmem

Zdroj: vlastní zpracování

3.5 Výpočet daňové povinnosti u poplatníků s vysokým příjmem

V této kapitole je znázorněn výpočet daňové povinnosti u všech poplatníků s vysokým příjmem, který je pro účely bakalářské práce stanoven na 1 800 000 Kč.

3.5.1 Výpočet daňové povinnosti poplatníka A

Výpočet daňové povinnosti poplatníka A při vysokém příjmu je znázorněn v tabulce č. 25.

V roce 2005 se od základu daně odečetla nezdanitelná část ZD na poplatníka ve výši 38 040 Kč. Vznikl upravený základ daně ve výši 1 761 960 Kč, který se zaokrouhlil na 1 761 900 Kč. Tento základ daně podléhal čtvrtému daňovému pásmu. Daň činila 66 420 Kč + 32 % ze ZD přesahujícího 331 200 Kč. Výsledná daň byla ve výši 524 244 Kč a efektivní sazba daně 29,1 %.

V roce 2006 spadal základ daně stejně jako v roce 2005 do čtvrtého daňového pásma, které bylo mírně upraveno. Daň v tomto pásmu byla ve výši 61 212 Kč + 32 % ze ZD přesahujícího 331 200 Kč. Od daně ve výši 531 228 Kč byla odečtena sleva na poplatníka 7 200 Kč a vznikla tak výsledná daňová povinnost ve výši 524 028 Kč. Oproti roku 2005 byla daň nižší pouze o 216 Kč. Efektivní sazba daně zůstala ve stejné výši jako v předchozím roce.

V roce 2008 byl základ daně navýšen o SP a ZP zaměstnavatele, které činilo 35 % ze ZD. Vznikl tak zvýšený základ daně ve výši 2 430 000 Kč. 15 % daň z tohoto základu daně činila 364 500 Kč, následně od ní byla odečtena sleva na poplatníka ve výši 24 840 Kč. Vznikla tak konečná daň ve výši 339 660 Kč. Oproti předchozím zdaňovacím obdobím došlo k poklesu efektivní sazby daně o 10,2 p. b. na 18,9 %.

V roce 2015 byl ZD opět navýšen o SP a ZP zaměstnavatele, to v tomto roce činilo 34 % ze ZD. Ze zvýšeného ZD ve výši 2 412 000 Kč se vypočítala 15% daň ve výši 361 800 Kč. Následně se z rozdílu mezi nezvýšeným základem daně ve výši 1 800 000 Kč a 1 277 328 Kč (48násobkem průměrné mzdy v roce 2015) vypočítala 7% solidární daň ve výši 36 588 Kč. Celková daň činila 398 388 Kč. Od té byla odečtena sleva na poplatníka (24 840 Kč) a vznikla konečná daňová povinnost ve výši 373 548 Kč. Efektivní sazba daně vzrostla o 1,9 p. b. na 20,8 %.

V roce 2024 se základ daně rozdělil na 2 části. Z částky 1 582 812 Kč (36násobek průměrné mzdy v roce 2024) se vypočetla 15% daň ve výši 237 421,8 Kč. Z druhé části základu daně se vypočetla 23% daň ve výši 49 953,24 Kč. Celková daň po sečtení a zaokrouhlení činila 287 376 Kč. Od této daně byla odečtena sleva na poplatníka 30 840 Kč a vznikla tak konečná daňová povinnost ve výši 256 536 Kč. Efektivní sazba daně byla oproti roku 2015 nižší o 6,5 p. b.

Tabulka 25 - Daň z příjmů poplatníka A při vysokém příjmu (v Kč)

	2005	2006	2008	2015	2024
Základ daně	1 800 000	1 800 000	1 800 000	1 800 000	1 800 000
Zvýšený ZD o SP a ZP zaměstnavatele			2 430 000	2 412 000	
Nezdanitelná část ZD	celkem	-38 040			
	na poplatníka	-38 040			
Snížený ZD	1 761 960	1 800 000	2 430 000	2 412 000	1 800 000
Upravený ZD	1 761 900	1 800 000	2 430 000	2 412 000	1 800 000
Sazba daně	66 420 + 32 %	61 212 + 32 %	15 %	15 % a 7 %	15 % a 23 %
Daň před odečtením slev	524 244	531 228	364 500	398 388	287 376
Slevy na dani	celkem		-7 200	-24 840	-30 840
	na poplatníka		-7 200	-24 840	-30 840
Daň po odečtení slev	524 244	524 028	339 660	373 548	256 536
Daňové zvýhodnění	celkem	0	0	0	0
	1. dítě	0	0	0	0
	2. dítě	0	0	0	0
Výsledná daň (+)	524 244	524 028	339 660	373 548	256 536
Daňový bonus (-)	-	-	-	-	-
Efektivní sazba daně	29,1 %	29,1 %	18,9 %	20,8 %	14,3 %

Zdroj: vlastní zpracování

3.5.2 Výpočet daňové povinnosti poplatníka B

Výpočet daňové povinnosti poplatníka B při vysokém příjmu je znázorněn v tabulce č. 26.

V roce 2005 se ZD poplatníka B snížil o nezdánitelnou část ZD na poplatníka a na manželku v celkové výši 59 760 Kč. Snížený ZD 1 740 240 Kč se dále zaokrouhlil na 1 740 200 Kč. Takto vysoký ZD spadl do čtvrtého daňového pásma, které se zdaňovalo částkou 66 420 Kč + 32 % ze ZD přesahujícího 331 200 Kč. Daň, která vznikla ve výši 517 313 Kč, se snížila o daňové zvýhodnění na jedno dítě (6 000 Kč). Výsledná daň činila 511 313 Kč, efektivní sazba daně 28,4 %.

V roce 2006 se základ daně nesnižoval o nezdánitelné části ZD. Daňový základ ve výši 1 800 000 Kč spadl jako v předešlém roce do čtvrtého daňového pásma. Daň z tohoto základu se vypočítala jako součet částky 61 212 Kč a 32 % ze ZD přesahujícího 331 200 Kč. Daň ve výši 531 228 byla snížena o slevu na poplatníka (7 200 Kč) a na manželku (4 200 Kč). Následně byla daň snížena o daňové zvýhodnění na jedno dítě (6 000 Kč). Výsledná daň byla ve výši 513 828 Kč. Oproti roku 2005 se efektivní sazba daně zvýšila o 0,1 p. b. na 28,5 %.

V roce 2008 byl ZD navýšen o 35 %, a tak vznikl zvýšený základ daně ve výši 2 430 000 Kč. 15% daň z tohoto základu činila 364 500 Kč. Od této daně byla odečtena sleva na poplatníka a na manželku v celkové výši 49 680 Kč. Daň po odečtení slev činila 314 820 Kč. Dále se od této daně odečetlo daňové zvýhodnění na jedno dítě (10 680 Kč). Výsledná daň v tomto roce činila 304 140 Kč, efektivní sazba poklesla oproti roku 2006 o 11,6 p. b. na 16,9 %.

V roce 2015 byl ZD navýšen o 34 %. Ze zvýšeného ZD ve výši 2 412 000 Kč se vypočítala 15% daň ve výši 361 800 Kč. Poté se z rozdílu mezi nezvýšeným základem daně ve výši 1 800 000 Kč a 1 277 328 Kč (48násobkem průměrné mzdy v roce 2015) vypočítala 7% solidární daň ve výši 36 588 Kč. Celková daň činila 398 388 Kč. Od daně byla odečtena sleva na poplatníka a na manželku v celkové výši 49 680 Kč, poté se od daně odečetlo daňové zvýhodnění v částce 13 404 Kč a vznikla výsledná daň ve výši 335 304 Kč. Ve srovnání s rokem 2008 došlo k nárůstu efektivní sazby o 1,7 p. b. na 18,6 %.

V roce 2024 se ZD poplatníka B nijak neupravoval. Výpočet daně probíhal stejně jako u poplatníka A. Od daně ve výši 287 376 Kč byla odečtena pouze sleva na poplatníka (30 840 Kč), jelikož poplatník nesplnil podmínky věku vyživovaného dítěte pro uplatnění slevy na manželku. Od daně po odečtení slev ve výši 256 536 Kč bylo odečteno daňové zvýhodnění

na jedno dítě (15 204 Kč). Výsledná daň činila 241 332 Kč, efektivní sazba poklesla oproti roku 2015 o 5,2 p. b. na 13,4 %.

Tabulka 26 - Daň z příjmů poplatníka B při vysokém příjmu (v Kč)

	2005	2006	2008	2015	2024
Základ daně	1 800 000	1 800 000	1 800 000	1 800 000	1 800 000
Zvýšený ZD o SP a ZP zaměstnavatele			2 430 000	2 412 000	
Nezdanitelná část ZD	celkem	-59 760			
	na poplatníka	-38 040			
	na manželku	-21 720			
Snížený ZD	1 740 240	1 800 000	2 430 000	2 412 000	1 800 000
Upravený ZD	1 740 200	1 800 000	2 430 000	2 412 000	1 800 000
Sazba daně	66 420 + 32 %	61 212 + 32 %	15 %	15 % a 7 %	15 % a 23 %
Daň před odečtením slev	517 313	531 228	364 500	398 388	287 376
Slevy na dani	celkem		-11 400	-49 680	-30 840
	na poplatníka		-7 200	-24 840	-30 840
	na manželku		-4 200	-24 840	
Daň po odečtení slev	517 313	519 828	314 820	348 708	256 536
Daňové zvýhodnění	celkem	-6 000	-10 680	-13 404	-15 204
	1. dítě	-6 000	-6 000	-10 680	-15 204
Výsledná daň (+)	511 313	513 828	304 140	335 304	241 332
Daňový bonus (-)	-	-	-	-	-
Efektivní sazba daně	28,4 %	28,5 %	16,9 %	18,6 %	13,4 %

Zdroj: vlastní zpracování

3.5.3 Výpočet daňové povinnosti poplatníka C

Výpočet daňové povinnosti poplatníka C s vysokým příjmem je uveden v tabulce č. 27.

V roce 2005 byl ZD snížen o nezdanitelnou část ZD ve výši 38 040 Kč. Snížený ZD 1 761 960 Kč se zaokrouhlil na 1 761 900 Kč. Stejně jako u předchozích poplatníků spadal tento základ daně do čtvrtého daňového pásma. Daň před odečtením daňového zvýhodnění ve výši 6 000 Kč činila 524 244 Kč, po odečtení 518 244 Kč. Efektivní sazba daně byla v tomto roce 28,8 %.

V roce 2006 spadal ZD 1 800 000 Kč opět do čtvrtého daňového pásma. Od daně, která vznikla ve výši 531 228 Kč, se odečetla sleva na poplatníka ve výši 7 200 Kč. Daň po odečtení slevy činila 524 028 Kč. Od této daně bylo odečteno daňové zvýhodnění na jedno dítě ve výši 6 000 Kč a vznikla konečná daňová povinnost ve výši 518 028 Kč. Efektivní sazba daně zůstala na stejné úrovni jako v roce 2005.

V roce 2008 se ZD vynásobil koeficientem 1,35 a vznikl tak zvýšený ZD 2 430 000 Kč. Daň ve výši 15 % ze ZD činila 364 500 Kč. Od té byla následně odečtena sleva na poplatníka (24 840 Kč) a daň po odečtení slevy činila 339 660 Kč. V roce 2008 bylo odečteno daňové

zvýhodnění na jedno dítě (10 680 Kč) a vznikla výsledná daň ve výši 328 980 Kč. Efektivní sazba poklesla o 10,5 p. b. na 18,3 %.

V roce 2015 byl ZD navýšen o 34 %. Stejně jako u předchozích poplatníků se ze zvýšeného ZD ve výši 2 412 000 Kč vypočítala 15% daň - 361 800 Kč. Poté se z rozdílu mezi nezvýšeným základem daně ve výši 1 800 000 Kč a 1 277 328 Kč (48násobkem průměrné mzdy v roce 2015) vypočítala 7% solidární daň - 36 588 Kč. Celková daň činila 398 388 Kč. Od daně byla odečtena sleva na poplatníka (24 840 Kč), následně se od daně odečetlo daňové zvýhodnění v částce 13 404 Kč a vznikla výsledná daň ve výši 360 144 Kč. Efektivní sazba daně v tomto roce vzrostla o 1,7 p. b. na 20 %.

V roce 2024 se ze základu daně 1 800 000 Kč který nepřevyšoval 36násobek průměrné mzdy vypočítala 15% daň, z částky, která převyšovala 36násobek průměrné mzdy 23% daň. Od daně ve výši 287 376 byla odečtena sleva na poplatníka (30 840 Kč). Od daně po odečtení slevy ve výši 256 536 Kč bylo odečteno daňové zvýhodnění na jedno dítě (15 204 Kč) a vznikla tak konečná daňová povinnost 241 332 Kč. Efektivní sazba poklesla oproti roku 2015 o 6,6 p. b. na 13,4 %.

Tabulka 27 - Daň z příjmů poplatníka C při vysokém příjmu (v Kč)

	2005	2006	2008	2015	2024
Základ daně	1 800 000	1 800 000	1 800 000	1 800 000	1 800 000
Zvýšený ZD o SP a ZP zaměstnavatele			2 430 000	2 412 000	
Nezdanitelná část ZD	celkem	-38 040			
	na poplatníka	-38 040			
Snížený ZD	1 761 960	1 800 000	2 430 000	2 412 000	1 800 000
Upravený ZD	1 761 900	1 800 000	2 430 000	2 412 000	1 800 000
Sazba daně	66 420 + 32 %	61 212 + 32 %	15 %	15 % a 7 %	15 % + 23 %
Daň před odečtením slev	524 244	531 228	364 500	398 388	287 376
Slevy na dani	celkem	-7 200	-24 840	-24 840	-30 840
	na poplatníka	-7 200	-24 840	-24 840	-30 840
Daň po odečtení slev	524 244	524 028	339 660	373 548	256 536
Daňové zvýhodnění	celkem	-6 000	-6 000	-10 680	-13 404
	1. dítě	-6 000	-6 000	-10 680	-13 404
Výsledná daň (+)	518 244	518 028	328 980	360 144	241 332
Daňový bonus (-)	-	-	-	-	-
Efektivní sazba daně	28,8 %	28,8 %	18,3 %	20 %	13,4 %

Zdroj: vlastní zpracování

3.5.4 Výpočet daňové povinnosti poplatníka D

Výpočet daňové povinnosti poplatníka D s vysokým příjmem je znázorněn v tabulce č. 28.

V roce 2005 byl ZD poplatníka D snížen o nezdanitelnou část ZD na poplatníka (38 040 Kč) a na manželku (21 720 Kč). Snížený ZD ve výši 1 740 240 Kč byl zaokrouhlen na 1 740 200

Kč. Stejně jako u předchozích poplatníků spadal takto vysoký ZD do čtvrtého daňového pásma. Od daně, která vznikla ve výši 517 313 Kč, bylo odečteno daňové zvýhodnění na 2 děti v celkové výši 12 000 Kč. Výsledná daň činila 505 313 Kč, efektivní sazba daně 28,1 %.

V roce 2006 spadal ZD 1 800 000 Kč do čtvrtého daňového pásma. Od daně, která vznikla ve výši 531 228 Kč, byla odečtena sleva na poplatníka (7 200 Kč) a sleva na manželku (4 200 Kč). Daň po odečtení slev činila 519 828 Kč. Od té bylo odečteno daňové zvýhodnění na 2 děti (12 000 Kč) a vznikla tak konečná daňová povinnost 507 828 Kč. Oproti roku 2005 došlo k mírnému nárůstu efektivní sazby o 0,1 p. b. na 28,2 %.

V letech 2008 se základ daně zvýšil stejně jako u předchozích poplatníků na částku 2 430 000 Kč. Ze zvýšeného ZD se vypočítala 15% daň ve výši 364 500 Kč. Od této částky byly odečteny daňové slevy v celkové výši 49 680 Kč (sleva na poplatníka a na manželku). Vznikla tak daň po odečtení slev ve výši 314 820 Kč. Dále se od této částky odečetlo daňové zvýhodnění na 2 děti (21 260 Kč). Vznikla tak výsledná daň 293 460 Kč. Efektivní sazba daně oproti roku 2006 poklesla o 11,9 p. b. na 16,3 %.

V roce 2015 probíhal výpočet daně stejným způsobem jako u předchozích poplatníků. Od daně, která vznikla ve výši 398 388 Kč, byly odečteny slevy v celkové výši 49 680 Kč. Došlo ke snížení daně na 348 708 Kč. Dále bylo od daně odečteno daňové zvýhodnění v celkové výši 29 208 Kč. Výsledná daň činila 319 500 Kč a efektivní sazba se zvýšila oproti předchozímu roku o 1,5 p. b. na 17,8 %.

I v roce 2024 probíhal výpočet daně stejně jako u předchozích poplatníků. Od daně ve výši 287 376 byla odečtena pouze sleva na poplatníka (30 840 Kč). Daň se po odečtení slevy snížila na 256 536 Kč. Následně od ní bylo odečteno daňové zvýhodnění na dvě děti v celkové výši 37 524 Kč. Konečná daňová povinnost činila 219 012 Kč. Efektivní sazba daně poklesla oproti roku 2015 o 5,6 p. b. na 12,2 %.

Tabulka 28 - Daň z příjmů poplatníka D při vysokém příjmu (v Kč)

	2005	2006	2008	2015	2024
Základ daně	1 800 000	1 800 000	1 800 000	1 800 000	1 800 000
Zvýšený ZD o SP a ZP zaměstnavatele			2 430 000	2 412 000	
Nezdanitelná část ZD	celkem	-59 760			
	na poplatníka	-38 040			
	na manželku	-21 720			
Snížený ZD	1 740 240	1 800 000	2 430 000	2 412 000	1 800 000
Upravený ZD	1 740 200	1 800 000	2 430 000	2 412 000	1 800 000
Sazba daně	66 420 + 32 %	61 212 + 32 %	15 %	15 % a 7 %	15 % + 23 %
Daň před odečtením slev	517 313	531 228	364 500	398 388	287 376
Slevy na dani	celkem		-11 400	-49 680	-30 840
	na poplatníka		-7 200	-24 840	-30 840
	na manželku		-4 200	-24 840	
Daň po odečtení slev	517 313	519 828	314 820	348 708	256 536
Daňové zvýhodnění	celkem	-12 000	-12 000	-29 208	-37 524
	1. dítě	-6 000	-6 000	-10 680	-15 204
	2. dítě	-6 000	-6 000	-10 680	-22 320
Výsledná daň (+)	505 313	507 828	293 460	319 500	219 012
Daňový bonus (-)	-	-			
Efektivní sazba daně	28,1 %	28,2 %	16,3 %	17,8 %	12,2 %

Zdroj: vlastní zpracování

3.5.5 Efektivní sazba daně z příjmů u poplatníků s vysokým příjmem

Souhrn efektivních sazeb daně všech poplatníků s nízkým příjmem je uveden v tabulce č. 29. Vývoj těchto sazeb je znázorněn v grafu č. 3.

Mezi lety 2005 a 2006 nedochází u poplatníků s vysokým příjmem k zásadním rozdílům v efektivních sazbách. Poplatníkům B a D, kteří uplatňují slevu na manželku, se efektivní sazba mírně zvýšila o 0,1 p. b. U poplatníků A a C neuplatňujících slevu na manželku zůstává efektivní sazba daně na stejné úrovni.

V roce 2008 dochází k výraznému poklesu efektivních sazeb u všech poplatníků. K největšímu poklesu dochází u poplatníků uplatňujících slevu na manželku, a to konkrétně u poplatníka B s jedním dítětem o 11,6 p. b. a u poplatníka D se dvěma dětmi o 11,9 p. b. U poplatníků A a C, kteří tuto slevu neuplatňují dochází k poklesu o 10,2 a 10,5 p. b. Efektivní sazby poklesly i přes zavedení superhrubé mzdy, zejména díky zavedení lineární sazby daně, která zdaňovala i takto vysoký příjem 15% sazbou.

V roce 2015 se efektivní sazby daně všech poplatníků mírně zvýšily, konkrétně o 1,5 – 1,9 p. b. Bylo to následkem zavedení solidárního zvýšení daně v roce 2013.

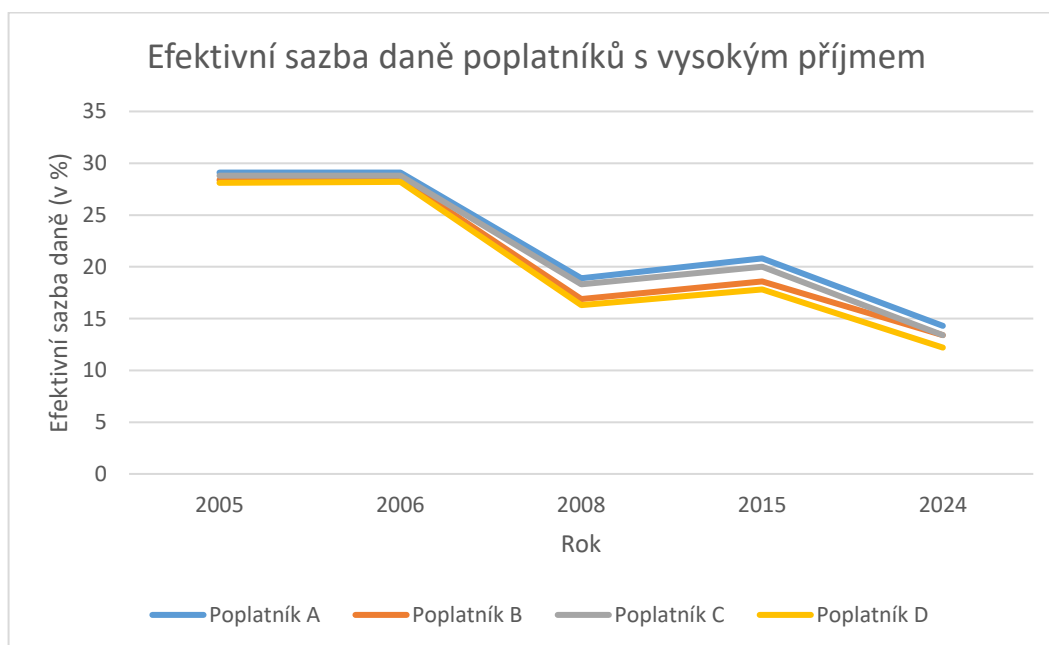
V roce 2024 dochází k dalšímu poklesu efektivní sazby u všech poplatníků. Poplatníkům A a C, kterých se netýkala sleva na manželku, poklesla efektivní sazba daně o 6,5 a 6,6 p. b.

Poplatníci B a D, kteří do roku 2024 uplatňovali slevu na manželku, si již tuto slevu nemohli uplatnit, a jejich efektivní sazby daně klesly o 5,2 a 5,6 p. b. K poklesům efektivní sazby došlo i přes zavedení progresivní sazby daně, a to zejména díky zrušení superhrubé mzdy v roce 2021.

Tabulka 29 - Efektivní sazba daně z příjmů u poplatníků s vysokým příjmem

	2005	2006	2008	2015	2024
Poplatník A	29,1 %	29,1 %	18,9 %	20,8 %	14,3 %
Poplatník B	28,4 %	28,5 %	16,9 %	18,6 %	13,4 %
Poplatník C	28,8 %	28,8 %	18,3 %	20 %	13,4 %
Poplatník D	28,1 %	28,2 %	16,3 %	17,8 %	12,2 %

Graf 3 - Efektivní sazba daně poplatníků s vysokým příjmem

Zdroj: vlastní zpracování

4 ZÁVĚREČNÉ SHRNUTÍ A VYHODNOCENÍ

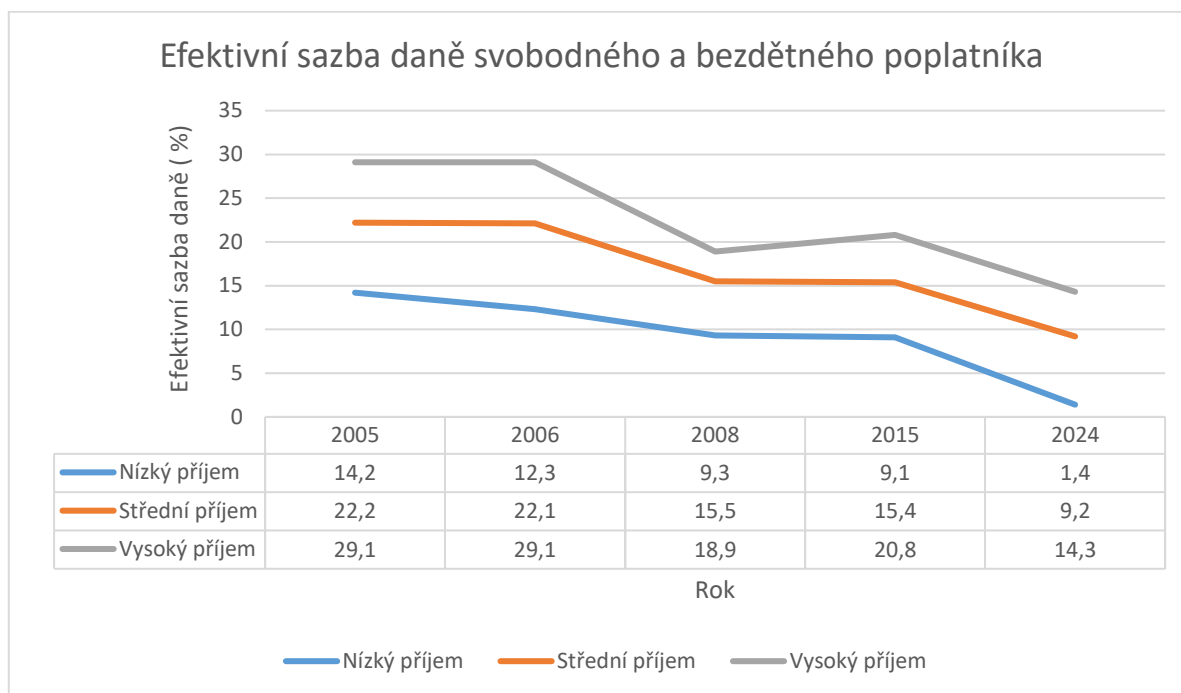
Tato kapitola shrnuje výsledky praktické části bakalářské práce, která měla za cíl vyhodnotit vliv daňových reforem od roku 2005 na efektivní sazbu daně z příjmů ze závislé činnosti fyzických osob.

4.1 Svobodný a bezdětný poplatník A

V grafu č. 4 jsou znázorněny efektivní sazby daně poplatníka, který je svobodný a bezdětný. Tento poplatník ve všech letech uplatňuje pouze slevu na poplatníka (v roce 2005 nezdanitelnou část základu daně na poplatníka).

V případě tohoto poplatníka se změny dotkly především středně příjmových a vysokopříjmových poplatníků v roce 2008. Efektivní sazba daně u poplatníka se středním příjmem klesla o 6,6 p. b., u poplatníka s vysokým příjmem dokonce o 10,2 p. b. Bylo to důsledkem toho, že se i takto vysoké příjmy zdaňovaly 15% sazbou, která v roce 2008 nahradila pásmové sazby. V roce 2015 došlo ke zvýšení efektivní sazby daně u vysokopříjmového poplatníka, a to z důvodu zavedení solidárního zvýšení daně. Další velký pokles efektivních sazeb nastal v roce 2024. Všem příjmovým skupinám poklesla efektivní sazba daně o 6,2 – 7,7 p. b., a to zejména díky zrušení superhrubé mzdy v roce 2021 a navýšení daňových slev. Vysokopříjmovému poplatníkovi efektivní sazba poklesla i přes zavedení progresivní sazby daně.

Graf 4 - Efektivní sazba daně svobodného a bezdětného poplatníka

Zdroj: vlastní zpracování

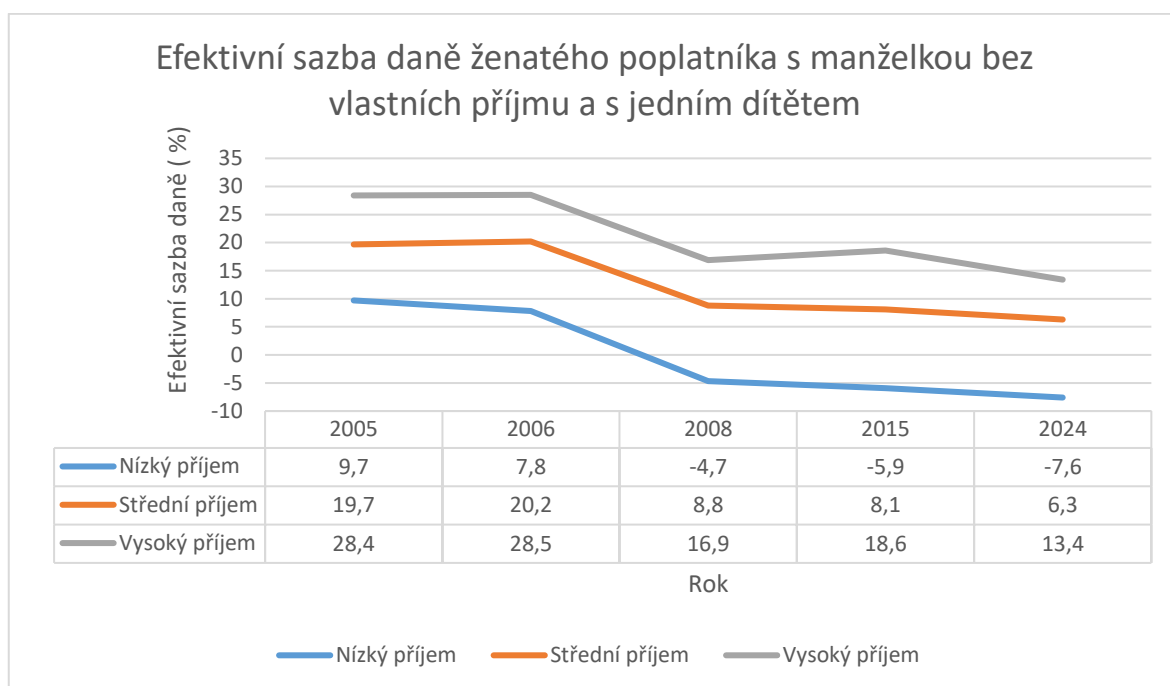
4.2 Poplatník B s manželkou bez vlastních příjmů a s jedním dítětem starším 3 let

V grafu č. 5 jsou uvedeny efektivní sazby daně poplatníka, který je ženatý a jeho manželka nemá žádné příjmy, a zároveň spolu vyživují jedno dítě starší 3 let. Poplatník uplatňuje v roce 2005 nezdanitelnou část základu daně na poplatníka a na manželku. V dalších letech uplatňuje slevu na poplatníka a na manželku. Ve všech letech využívá daňové zvýhodnění na jedno dítě.

Mezi lety 2005 a 2006 nedošlo k velkým rozdílům v efektivní sazbě daně. U nízkopříjmového poplatníka došlo k poklesu o 1,9 p. b. Naopak poplatníkovi se středním příjmem se sazba mírně zvýšila o 0,5 p. b., vysokopříjmovému poplatníkovi o 0,1 p. b. Mírné zvýšení efektivní sazby bylo zapříčiněno změnou nezdanitelných částí ZD na slevy na dani. Tyto slevy nebyly pro středně a vysokopříjmové poplatníky dostatečně vysoké. Stejně jako u svobodného bezdětného poplatníka dochází k velkému poklesu efektivních sazeb daně v roce 2008. Nízkopříjmový poplatník dosáhl v tomto roce poprvé na daňový bonus, jeho efektivní sazba se snížila o 12,5 p. b. V roce 2015 došlo u poplatníků s nízkým a středním příjmem k mírnému poklesu efektivních sazeb, konkrétně o 1,2 a 0,7 p. b. Naopak efektivní sazba poplatníka s vysokým příjmem vzrostla o 1,7 p. b., a to z důvodu zavedení solidární

daně. V roce 2024 dochází u poplatníka s nízkým a středním příjmem k poklesu efektivní sazby pouze o 1,7 a 1,8 p. b., u poplatníka s vysokým příjmem k poklesu o 5,2 p. b. Tento poplatník si již nemohl uplatňovat v tomto roce slevu na manželku, protože nesplnil podmínku věku dítěte, ale přesto došlo k poklesu efektivních sazeb daně. Pokles nastal z důvodu zrušení superhrubé mzdy a navýšení daňové slevy na poplatníka a daňového zvýhodnění.

Graf 5 - Efektivní sazba daně ženatého poplatníka s manželkou bez vlastních příjmu a s jedním dítětem

Zdroj: vlastní zpracování

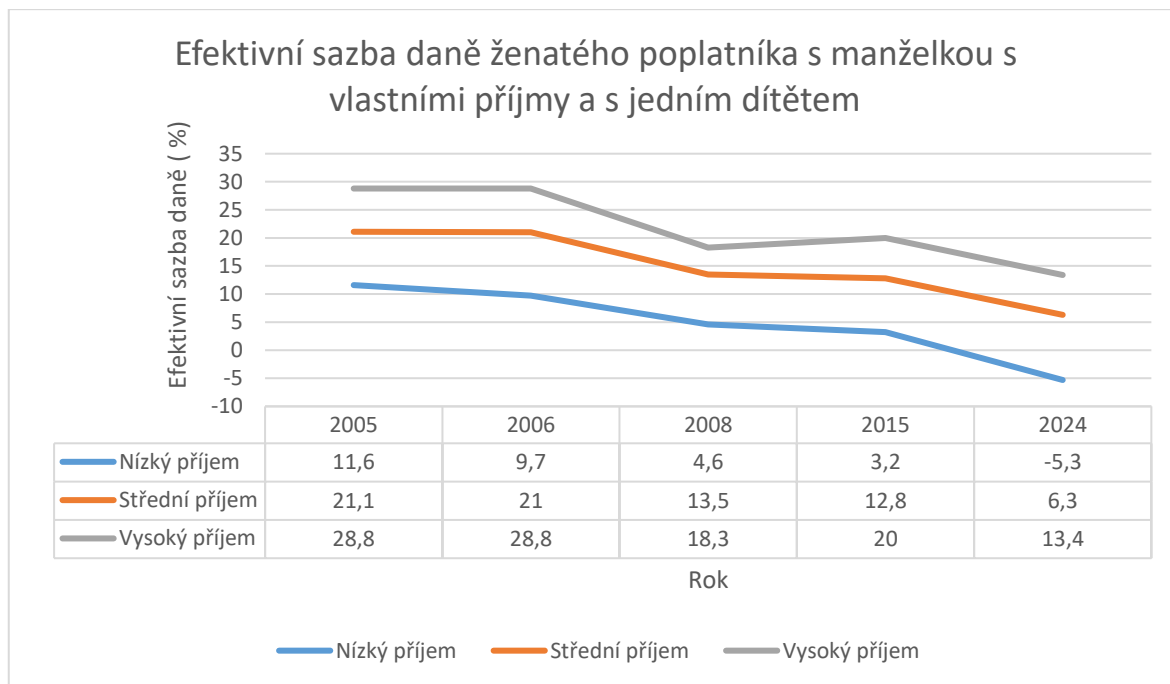
4.3 Poplatník C s manželkou s vlastními příjmy a s jedním dítětem starším 3 let

V grafu č. 6 jsou znázorněny efektivní sazby daně poplatníka, který je svobodný a bezdětný. Tento poplatník ve všech letech uplatňuje pouze slevu na poplatníka (v roce 2005 nezdanitelnou část základu daně na poplatníka) a daňové zvýhodnění na jedno dítě.

V případě tohoto poplatníka nastaly největší rozdíly v efektivních sazbách daně v roce 2008 a 2024. V roce 2008 nastala změna v sazbě daně, kdy je platná lineární 15% sazba, a dále se zvýšily daňové slevy a daňové zvýhodnění. Nejvíce se efektivní sazba daně snížila poplatníkovi s vysokým příjmem, a to i přes zavedení superhrubé mzdy. Konkrétně šlo o pokles o 10,5 p. b. Naopak se v roce 2015 efektivní sazba daně vysokopříjmovému

poplatníkovi zvýšila o 1,7 p. b., a to z důvodu zavedení solidární daně. V roce 2024 dochází u všech příjmových skupin k poklesům efektivní sazby o 6,5 – 8,5 p. b., a to z důvodu zrušení superhrubé mzdy a zvýšení daňových slev.

Graf 6 - Efektivní sazba daně ženatého poplatníka s manželkou s vlastními příjmy a s jedním dítětem

Zdroj: vlastní zpracování

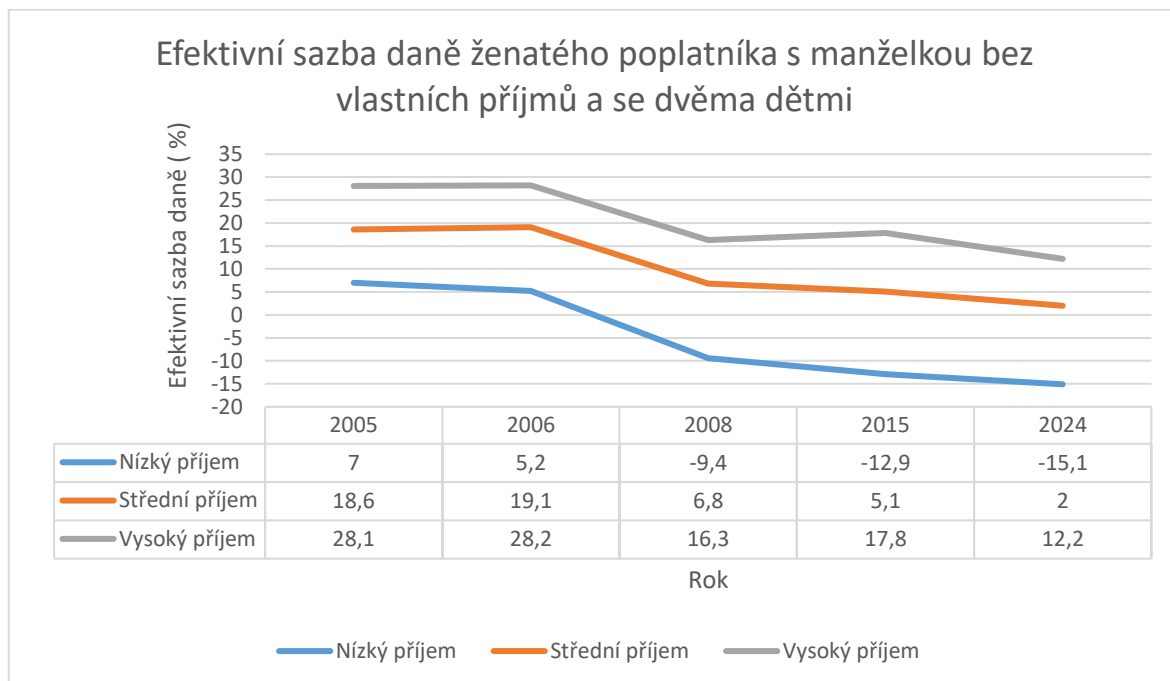
4.4 Poplatník D s manželkou bez vlastních příjmů a se dvěma dětmi staršími 3 let

V grafu č. 7 jsou uvedeny efektivní sazby daně poplatníka, který je ženatý a jeho manželka nemá žádné příjmy, a zároveň spolu vyživují dvě děti starší 3 let. Poplatník uplatňuje v roce 2005 nezdanitelnou část ZD na poplatníka a na manželku. Ve všech letech uplatňuje slevu na poplatníka a daňové zvýhodnění na dvě děti. V letech 2006, 2008 a 2015 uplatňuje slevu na manželku.

Stejně jako u předchozích poplatníků nastaly největší změny v roce 2008 a 2024. V roce 2008 zaznamenal největší rozdíl v efektivních sazbách nízkopříjmový poplatník, kterému poklesla efektivní sazba daně o 14,6 p. b. na -9,4 %. Poprvé tak dosáhl na daňový bonus. Pokles nastal i přes zavedení superhrubé mzdy, a to kvůli navýšení daňových slev, které zcela pokryly vypočtenou daň. V roce 2015 došlo k mírnému poklesu efektivních sazeb daně u poplatníků s nízkým a středním příjmem, zejména z důvodu zvýšení daňového

zvýhodnění, které od tohoto roku závisí na počtu dětí. Naopak vysokopříjmový poplatník zaznamenal zvýšení efektivní sazby o 1,5 p. b., a to z důvodu zavedení solidární daně. V roce 2024 zasáhly změny nejvíce vysokopříjmového poplatníka, a to z důvodu zrušení solidárního zvýšení daně a zavedení progresivní sazby daně. Jeho efektivní sazba daně klesla o 5,6 p. b.

Graf 7 – Efektivní sazba daně ženatého poplatníka s manželkou bez vlastních příjmů a se dvěma dětmi

Zdroj: vlastní zpracování

4.5 Závěrečné shrnutí

V roce 2006 došlo ke změnám daně z příjmů FO, které měly na daňovou povinnost všech poplatníků ve všech příjmových skupinách minimální dopad. V tomto roce došlo ke zrušení nezdanitelných částí základu daně a jejich nahrazení daňovými slevami. Dále se upravila daňová pásma. Kvůli zrušení nezdanitelných částí ZD se daňový základ poplatníků s nízkým příjmem přesunul v roce 2006 ze druhého daň. pásma do třetího. Poplatníků se středním a vysokým příjmem se týkala změna čtvrtého daň. pásma. Došlo zde ke změně z 66 420 Kč + 32 % ze ZD přesahujícího 331 200 Kč na 61 212 Kč + 32 % ze ZD přesahujícího 331 200 Kč.

V roce 2008 proběhla velká daňová reforma daně z příjmů FO. Z hlediska poklesu efektivních sazeb daně tuto reformu považují za nejvýznamnější. Došlo k zavedení

superhrubé mzdy, která zvyšovala základ daně poplatníků o 35 %. V souvislosti se zavedením superhrubé mzdy byly také navýšeny daňové slevy a daňové zvýhodnění na děti. V tomto roce došlo také ke zrušení daňových pásem, které byly nahrazeny lineární sazbou daně 15 % pro všechny daňové základy. Tato změna měla největší dopad na vysokopříjmové poplatníky, jejichž vysoký příjem byl zdaněn 15% sazbou daně – jejich efektivní sazby daně poklesly o 10,2 – 11,9 p. b. U nízkopříjmových a středně příjmových poplatníků změny prospěly nejvíce rodinám s dětmi a manželkou bez vlastních příjmů.

V roce 2015 došlo ke změně daňového zvýhodnění – částka zvýhodnění se měnila v závislosti na počtu dětí. Změna nastala také u superhrubé mzdy, která zvyšovala základ daně poplatníků o 34 %. Poplatníky s vysokým příjmem zasáhla změna, která se týkala sazby daně. Od roku 2013 totiž platilo solidární zvýšení daně, které zdaňovalo rozdíl mezi základem daně a 48násobkem průměrné mzdy 7% sazbou. Vysokopříjmovým poplatníkům se tak oproti roku 2008 zvýšila efektivní sazba daně o 1,5 – 1,9 p. b.

V roce 2024 byl výpočet daňové povinnosti ovlivněn změnami, které probíhaly od roku 2021. V roce 2021 došlo ke zrušení superhrubé mzdy, která byla zavedena v roce 2008. Došlo také k navýšení daňových slev a daňového zvýhodnění. Změna nastala i u sazby daně. Ta byla od 1. 1. 2021 ve výši 15 % pro část základu daně do 48násobku průměrné mzdy a 23 % pro část základu daně přesahující 48násobek průměrné mzdy. Od roku 2024 činí sazba daně 15 % pro část základu daně do 36násobku průměrné mzdy a 23 % pro část základu daně přesahující 36násobek průměrné mzdy. Sazba 23 % se týkala vysokopříjmových modelových poplatníků. Těm ale efektivní sazba daně poklesla, a to z důvodu zrušení solidárního zvýšení daně a navýšení daňových slev. V roce 2024 dochází ke změně podmínek pro uplatnění slevy na manželku. Tuto slevu může uplatnit pouze poplatník, který vyživuje s manželkou ve společně hospodařící domácnosti dítě mladší 3 let. Největší dopad měla tato změna na nízkopříjmové (pokles efektivní sazby daně o 1,7 - 2,2 p. b.) a středně příjmové (pokles efektivní sazby daně o 1,8 - 3,1 p. b.) poplatníky B a D s manželkou bez vlastních příjmů. Svobodnému a bezdětnému poplatníkovi A poklesla při nízkém příjmu efektivní sazba daně o 7,7 p. b., při středním o 6,2 p. b. U poplatníka C s jedním dítětem a manželkou s vlastními příjmy dochází při nízkém příjmu k poklesu o 8,5 p. b., při středním o 6,5 p. b. Pokles u poplatníků A a C nastal díky zrušení superhrubé mzdy a navýšení daňové slevy na poplatníka.

ZÁVĚR

Tato bakalářská práce se zabývala daní z příjmů fyzických osob v České republice a jejími legislativními změnami od roku 2005. Hlavním cílem bakalářské práce bylo analyzovat daňové reformy daně z příjmů fyzických osob v České republice a následně vyhodnotit jejich vliv na efektivní sazbu daně fyzických osob.

V teoretické části byly pomocí literární rešerše objasněny základní pojmy problematiky daní z příjmů fyzických osob a legislativní změny této daně. Pro praktickou část bakalářské práce byly stanoveny roky, kdy došlo k nejvýznamnějším změnám – rok 2005, 2006, 2008, 2015 a 2024. V roce 2005 se základ daně snižoval o nezdanitelné části základu daně – např. na poplatníka nebo na manželku. Zdanění probíhalo pomocí čtyř daňových pásem podle výše základu daně. V roce 2006 byly zrušeny nezdanitelné částky základu daně a následně byly nahrazeny slevami na dani. V tomto roce došlo také k úpravě daňových pásem. Tyto změny však měli na modelové poplatníky minimální vliv. V roce 2008 proběhla velká reforma daňového systému, která byla uskutečněna zákonem č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů. Největší změnou u daně z příjmů fyzických osob bylo zavedení superhrubé mzdy, změna sazby daně, zvýšení daňových slev a zrušení společného zdanění manželů. Všechny tyto změny měli na modelové poplatníky pozitivní vliv a došlo ke snížení efektivních sazeb daně. V roce 2015 došlo ke změně uplatňování daňového zvýhodnění, které bylo změněno v závislosti na počtu dětí. Od roku 2021 došlo k dalším legislativním změnám, které ovlivnily výpočet daňové povinnosti v roce 2024. Došlo například ke zrušení superhrubé mzdy, změně sazby daně, zvýšení daňových slev a daňového zvýhodnění.

V praktické části byly pomocí modelových příkladů vypočítány efektivní sazby daně čtyř modelových poplatníků se třemi různě vysokými příjmy. V každé podkapitole byl popsán výpočet daňové povinnosti a na konci každé podkapitoly byly shrnuty výsledky. Ze závěrečného shrnutí vyplývá, že legislativní změny zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů měli na poplatníky převážně pozitivní vliv a došlo k poklesu efektivních sazeb daně. Výjimkou jsou však vysokopříjmový poplatníci, kterým se efektivní sazba daně v roce 2015 kvůli solidárnímu zvýšení daně zvýšila.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

ALVARADO, Mery; COTRUT, Madalina; DE LILLO, Francesco; GERZOVA, Larisa a MORALES, Teresa, 2020. *European Tax Handbook 2020*. 31st edition. Amsterdam: IBFD. ISBN 978-90-8722-601-5.

BOHUTÍNSKÁ, Jana, 2007. *Daň z příjmů fyzických osob po reformě: Všichni stejně?* Online. In: Podnikatel.cz. Dostupné z: <https://www.podnikatel.cz/clanky/dan-z-prijmu-fyzickych-osob-po-reforme/>. [cit. 2024-06-25].

BUREŠ, Michal, 2022. *Jak se zrušení superhrubé mzdy projevilo ve vaší čisté mzdě? A co se změnilo od 1. ledna 2022?* Online. In: Finance.cz. Dostupné z: <https://www.finance.cz/533638-zruseni-superhrube-mzdy/#Da%C5%88>. [cit. 2024-06-29].

CHYTILOVÁ, Dana, 2006. *Daň z příjmů fyzických osob: změny pro rok 2006 v kostce*. Online. In: Peníze.cz. C2000-2024. Dostupné z: <https://www.penize.cz/dane/17826-dan-z-prijmu-fyzickych-osob-zmeny-pro-rok-2006-v-kostce>. [cit. 2024-06-20].

DANĚK, Antonín, 2013. *ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ PO 1. 1. 2013*. Online. In: Živnostník.cz. Dostupné z: <https://www.zivnostnik.cz/33/zdravotni-pojisteni-po-1-1-2013-uniqueidmRRWSbk196EZY9EEhbhYdwAGrinPQ6ONb19y1qZrApU/>. [cit. 2024-06-29]

DLOUHÁ, Petra, 2016. *Přehled: Jak se změni daňové zvýhodnění na děti od roku 2017*. Online. In: Peníze.cz. Dostupné z: <https://www.penize.cz/dan-z-prijmu-fyzickych-osob/314121-prehled-jak-se-zmeni-danove-zvyhodneni-na-deti-od-roku-2017>. [cit. 2024-06-17].

e15.cz, 2024. *Práce na DPP a DPČ: Změny a novinky přehledně. Co se změni od července?*. Online. In: E15.cz. Dostupné z: <https://www.e15.cz/finexpert/prace-a-mzda/prace-na-dpp-a-dpc-zmeny-a-novinky-prehledne-co-se-zmeni-od-cervence-1415290>. [cit. 2024-07-17].

Finanční správa, 2023. *Obecné informace*. Online. In: Finanční správa. Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/dane/dan-z-prijmu/zamestnanci-zamestnavatele/obecne-informace>. [cit. 2024-07-09].

JELÍNKOVÁ, Pavlína, 2006. *Společné zdanění: výhody a nevýhody*. Online. In: Lidovky.cz. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/byznys/spolecne-zdaneni-vyhody-a-nevyhody.A060125_143303_in_ekonomika_svo. [cit. 2024-06-17].

JIRMANNOVÁ, Pavlína; PONIŠTOVÁ, Katarína a VAŠÍŘOVÁ, Květuše, 2005. *Daně z příjmů 2005*. Online. In: Ekonom. Dostupné z: <https://ekonom.cz/c1-15585800-dane-z-prijmu-2005>. [cit. 2024-06-25].

KLÍMA, Tomáš a NEŠKRÁBAL, Petr, 2006. *Zákon o daních z příjmů 2006 (1. část)*. Online. In: Ekonom. Dostupné z: <https://ekonom.cz/c1-17923310-zakon-o-danich-z-prijmu-2006-1-cast>. [cit. 2024-06-25].

KUBÁTOVÁ, Květa, 2018. *Daňová teorie a politika*. 7. Praha: Wolters Kluwer, 272 s. ISBN 978-80-7598-165-3.

KUČERA, Petr, 2020. *Rodiny s více dětmi si polepší. Limit pro bonus skončí*. Online. In: Peníze.cz. Dostupné z: <https://www.penize.cz/dan-z-prijmu-fyzickych-osob/421501-rodiny-s-vice-detmi-si-polepsi-limit-pro-bonus-skonci>. [cit. 2024-07-03].

KUČERA, Petr, 2023. *Sleva na studenta končí. Jak si snížit daň letos a příští rok?* Online. In: Peníze.cz. Dostupné z: <https://www.penize.cz/dan-z-prijmu-fyzickych-osob/448177-sleva-na-studenta-konci-jak-si-snizit-dan-letos-a-pristi-rok>. [cit. 2024-07-03].

KUČERA, Petr, 2023. *Školkové zrušíme, shodla se vláda. Proč končí daňová sleva?* Online. In: Peníze.cz. Dostupné z: <https://www.penize.cz/dan-z-prijmu-fyzickych-osob/442213-skolkovne-konec-danove-slevy-od-roku-2024-zruseni-schvalila-vlada>. [cit. 2024-07-03].

KUČERA, Petr, 2024. *Jak si snížit daň. Velký přehled slev a odpočtů*. Online. In: Peníze.cz. Dostupné z: <https://www.penize.cz/dan-z-prijmu-fyzickych-osob/439427-odecitatele-polozky-a-nezdanitelne-casti-zakladu-dane-prehled>. [cit. 2024-07-10].

KUČEROVÁ, Dagmar. *Slevy na dani platné pro rok 2011 a změny roku 2012*. Online. In: Podnikatel.cz. Dostupné z: <https://www.podnikatel.cz/clanky/slevy-na-dani-platne-pro-rok-2011-a-zmeny-roku-2012/>. [cit. 2024-07-11].

KUČEROVÁ, Dagmar, 2013. *Solidární daň v daňovém přiznání za rok 2013*. Online. In: Podnikatel.cz. Dostupné z: <https://www.podnikatel.cz/clanky/solidarni-dan-v-danovem-priznani-za-rok-2013/>. [cit. 2024-07-11].

KUČEROVÁ, Dagmar, 2014. *Sleva za umístění dítěte a její uplatnění v praxi*. Online. In: Podnikatel.cz. Dostupné z: <https://www.podnikatel.cz/clanky/sleva-za-umisteni-ditete-a-její-uplatneni-v-praxi/>. [cit. 2024-07-06].

KUČEROVÁ, Dagmar, 2015. *Daňové slevy se v roce 2015 mění*. Online. In: Podnikatel.cz. Dostupné z: <https://www.podnikatel.cz/clanky/danove-slevy-se-v-roce-2015-meni>. [cit. 2024-07-06].

KRŮL, Tomáš, 2022. *Zrušení solidární daně*. Online. In: Daně pro lidi. Dostupné z: <https://www.daneprolidi.cz/aktualita/zruseni-solidarni-dane-ak.htm>. [cit. 2024-07-02].

MACHÁČEK, Ivan, 2007. *Zdanění důchodců v roce 2008*. Online. In: Portál.pohoda.cz. Dostupné z: <https://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/dan-z-prijmu/zdaneni-duchodcu-v-roce-2008/>. [cit. 2024-06-20].

Minimální mzda, 2024. Online. In: Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky. Dostupné z: <https://www.vzp.cz/platci/informace/obzp/minimalni-mzda>. [cit. 2024-07-10].

MPSV, 2024. *Přehled o vývoji částek minimální mzdy*. Online. In: Ministerstvo práce a sociálních věcí. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/prehled-o-vyvoji-castek-minimalni-mzdy>. [cit. 2024-07-11].

MORÁVEK, Daniel, 2014. *Podnikajícím důchodcům se vrací sleva na dani, roku 2013 se to však netýká*. Online. In: Podnikatel.cz. Dostupné z: <https://www.podnikatel.cz/clanky/podnikajicim-duchodcum-se-vraci-sleva-na-dani-roku-2013-se-to-vsak-netyka/>. [cit. 2024-07-07].

MYNARČÍKOVÁ, Eva, 2021. *Konec superhrubé mzdy: Jaký má efekt?* Online. In: Nastejnelodi.cz. Dostupné z: <https://nastejnelodi.cz/superhruba-mzda/>. [cit. 2024-07-04].

NIGRIN, Jiří, 2007. *Daně z příjmu fyzických osob od 1. 1. 2008*. Online. In: Portál.pohoda.cz. C2022. Dostupné z: <https://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/dan-z-prijmu/dane-z-prijmu-fyzickyx-osob-od-1-1-2008/>. [cit. 2024-06-20].

PLESKA, Gabriel, 2024. *Práce na dohodu. Jaká pravidla letos platí a proč je výhodná*. Online. In: Peníze.cz. Dostupné z: <https://www.penize.cz/pracovni-pomer/454188-prace-na-dohodu-v-roce-2024-vyhody-limity-a-pravidla>. [cit. 2024-07-21].

PTÁČKOVÁ MÍSAŘOVÁ, Petra a Milena OTAVOVÁ, 2018. *Daň z příjmů srozumitelně*. 2. aktualizované vydání. Ostrava: Key Publishing. ISBN 9788074182952.

PROCHÁZKA, Jakub, 2016. *Jak se počítá solidární daň za rok 2015?* Online. In: E15.cz. Dostupné z: <https://www.e15.cz/domaci/jak-se-pocita-solidarni-dan-za-rok-2015-1282234>. [cit. 2024-07-09].

TOMKOVÁ, Eva, 2009. *Velké změny v daňovém přiznání*. Online. In: Lidovky.cz. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/domov/velke-zmeny-v-danovem-priznani.A090223_000136_ln_noviny_sko. [cit. 2024-06-30].

VANČUROVÁ, Alena, 2021. *Zdanění osobních příjmů*. 3. aktualizované vydání. Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7676-236-7.

VANČUROVÁ, Alena a Helena ZÍDKOVÁ, 2022. *Daňový systém ČR 2022*. 16. aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7676-362-3.

ZRALÝ, Zděnek, 2008. *Společné zdanění manželů*. Online. In: Money.cz. Dostupné z: <https://money.cz/novinky-a-tipy/dane/spolecne-zdaneni-manzelu/>. [cit. 2024-07-03].

Legislativní dokumenty:

ČESKO. Zákon č. 586/1992 Sb., zákon České národní rady o daních z příjmů. Online. In: *Zákony pro lidi.cz*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-586>. [cit. 2024-06-24].

ČESKO. Zákon č. 589/1992 Sb., zákon České národní rady o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti. Online. In: *Zákony pro lidi.cz*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-589>. [cit. 2024-06-26].

ČESKO. Zákon č. 592/1992 Sb., zákon České národní rady o pojistném na veřejné zdravotní pojištění. Online. In: *Zákony pro lidi.cz*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-592>. [cit. 2024-06-26].

ČESKO. Zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů. Online. In: *Zákony pro lidi.cz*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1997-48>. [cit. 2024-06-26].

ČESKO. Úplné znění č. 80/2005 Sb., zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, jak vyplývá z pozdějších změn. Online. In: *Zákony pro lidi.cz*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2005-80>. [cit. 2024-06-28].

ČESKO. Úplné znění č. 45/2006 Sb., zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, jak vyplývá z pozdějších změn. Online. In: *Zákony pro lidi.cz*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-45>. [cit. 2024-06-28].

ČESKO. Zákon č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání). Online. In: *Zákony pro lidi.cz*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-179>. [cit. 2024-06-29].

ČESKO. Zákon č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů. Online. In: *Zákony pro lidi.cz*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2007-261>. [cit. 2024-06-29].

ČESKO. Úplné znění č. 193/2008 Sb., zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, jak vyplývá z pozdějších změn. Online. In: *Zákony pro lidi.cz*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-193>. [cit. 2024-06-30].

ČESKO. Zákon č. 326/2009 Sb., o podpoře hospodářského růstu a sociální stability. Online. In: *Zákony pro lidi.cz*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-326>. [cit. 2024-06-30].

ČESKO. Zákon č. 500/2012 Sb., o změně daňových, pojistných a dalších zákonů v souvislosti se snižováním schodků veřejných rozpočtů. Online. In: *Zákony pro lidi.cz*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-500>. [cit. 2024-07-01].

ČESKO. Zákon č. 386/2020 Sb., zákon, kterým se zrušuje zákonné opatření Senátu č. 340/2013 Sb., o dani z nabytí nemovitých věcí, ve znění pozdějších předpisů, a mění a zrušují další související právní předpisy. Online. In: *Zákony pro lidi.cz*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2020-386>. [cit. 2024-07-01].

ČESKO. Zákon č. 609/2020 Sb., zákon, kterým se mění některé zákony v oblasti daní a některé další zákony. Online. In: *Zákony pro lidi.cz*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2020-609>. [cit. 2024-07-01].

ČESKO. Zákon č. 39/2021 Sb., zákon, kterým se mění zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů. Online. In: *Zákony pro lidi.cz*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2021-39>. [cit. 2024-07-02].

ČESKO. Zákon č. 285/2021 Sb., zákon, kterým se mění zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů. Online. In: *Zákony pro lidi.cz*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2021-285>. [cit. 2024-07-02].

ČESKO. Zákon č. 349/2023 Sb., zákon, kterým se mění některé zákony v souvislosti s konsolidací veřejných rozpočtů. Online. In: *Zákony pro lidi.cz*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2023-349>. [cit. 2024-07-04].

ČESKO. Zákon č. 462/2023 Sb., Zákon, kterým se mění některé zákony v souvislosti s rozvojem finančního trhu a s podporou zajištění na stáří. Online. In: *Zákony pro lidi.cz*. © AION CS 2010-2024. Dostupné z <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2023-462>. [cit. 2024-07-06].

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

§	Paragraf
%	Procento
č.	Číslo
DPČ	Dohoda o pracovní činnosti
DPP	Dohoda o provedení práce
Kč	Koruna česká
p. b.	Procentní bod
PM	Průměrná mzda
Sb.	Sbírký
SP	Sociální pojištění
tzv.	Takzvaně
ZD	Základ daně
ZP	Zdravotní pojištění
ZTP/P	Zvlášť těžké postižení s průvodcem

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1 - Efektivní sazba daně poplatníků s nízkým příjmem	47
Graf 2 - Efektivní sazba daně poplatníků se středním příjmem	54
Graf 3 - Efektivní sazba daně poplatníků s vysokým příjmem.....	61
Graf 4 - Efektivní sazba daně svobodného a bezdětného poplatníka	63
Graf 5 - Efektivní sazba daně ženatého poplatníka s manželkou bez vlastních příjmu a s jedním dítětem	64
Graf 6 - Efektivní sazba daně ženatého poplatníka s manželkou s vlastními příjmy a s jedním dítětem	65
Graf 7 – Efektivní sazba daně ženatého poplatníka s manželkou bez vlastních příjmů a se dvěma dětmi.....	66

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 - Výpočet daně z příjmů fyzických osob	15
Tabulka 2 - Části systému sociálního pojištění v České republice	20
Tabulka 3 - Vývoj minimálního vyměřovacího základu zaměstnanců mezi lety 2005-2023	21
Tabulka 4 – Přehled vývoje sazeb sociálního pojištění zaměstnanců	22
Tabulka 5 - Sazba daně z příjmů fyzických osob v roce 2005	24
Tabulka 6 – Srovnání slev na dani v roce 2006 a nezdanitelných částí ZD v roce 2005	26
Tabulka 7 - Sazba daně z příjmů fyzických osob v roce 2006	27
Tabulka 8 - Srovnání daňových slev v roce 2007 a 2008	28
Tabulka 9 - Vývoj výše slevy za umístění dítěte mezi lety 2014-2023	30
Tabulka 10 - Slevy na dani v roce 2021 a 2022.....	33
Tabulka 11 - Sazba daně z příjmů FO v roce 2005 a 2006.....	36
Tabulka 12 - Sazba daně z příjmů v roce 2008, 2015 a 2024.....	37
Tabulka 13 – Nezdanitelné části základu daně a slevy na dani	37
Tabulka 14 – Daňové zvýhodnění	38
Tabulka 15 - Daň z příjmů poplatníka A při nízkém příjmu (v Kč).....	41
Tabulka 16 - Daň z příjmů poplatníka B při nízkém příjmu (v Kč).....	42
Tabulka 17 - Daň z příjmů poplatníka C při nízkém příjmu (v Kč).....	44
Tabulka 18 - Daň z příjmů poplatníka D při nízkém příjmu (v Kč).....	45
Tabulka 19 - Efektivní sazba daně z příjmů u poplatníků s nízkým příjmem	46
Tabulka 20 - Daň z příjmů poplatníka A při středním příjmu (v Kč).....	48
Tabulka 21 - Daň z příjmů poplatníka B při středním příjmu (v Kč).....	50
Tabulka 22 - Daň z příjmů poplatníka C při středním příjmu (v Kč).....	51
Tabulka 23 - Daň z příjmů poplatníka D při středním příjmu (v Kč).....	52
Tabulka 24 - Efektivní sazba daně z příjmů u poplatníků se středním příjmem	53
Tabulka 25 - Daň z příjmů poplatníka A při vysokém příjmu (v Kč)	55
Tabulka 26 - Daň z příjmů poplatníka B při vysokém příjmu (v Kč)	57
Tabulka 27 - Daň z příjmů poplatníka C při vysokém příjmu (v Kč)	58
Tabulka 28 - Daň z příjmů poplatníka D při vysokém příjmu (v Kč)	60
Tabulka 29 - Efektivní sazba daně z příjmů u poplatníků s vysokým příjmem	61